

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1881

ΑΡΙΘ. 41

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς. — Αἱ κατακόμβαι τῆς Ῥώμης. — Ch. Chabaud-Arnault: Τὸ ναυτικὸν κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. — Ὁ ἔρως. — Ἰουλίου Σίμωνος: Ὁ μικρὸς πολίτης. — Καλυμμένη προτομή. — Ὁ Γκάρφελδ ὡς ἐλεύθερος τέκνων. — Δάκρυ φίλης. — Δίστιχα ἔρωτικά. — Βιβλιογραφικὸν δελτίον.

Ἡ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Πρὸ καιροῦ ἡ κυβέρνησις ἀπεφάσισε τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, διότι προβλέπει ἴσως τὴν ἐν αὐτῇ ἀποτυχίαν τῆς. Δυστυχῶς ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τοῦ Ὄθωνος καὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς νέας βασιλείας μία μόνη Βουλὴ διήνυσε τὸν ὠρισμένον ὑπὸ τοῦ Συντάγματος χρόνον. Πάντες ἀγεξαιρέτως οἱ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης πολιτευόμενοι καὶ ἀνελθόντες ἐπὶ τὴν ἔδραν τοῦ πρωθυπουργοῦ διέλυσαν τὴν Βουλὴν, πάντες δ' οὗτοι ἀνῆρχοντο εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐκ τῆς μειονοφίας. Καὶ οἱ τρεῖς ἐκ τῶν θανόντων πρωθυπουργῶν ἀπὸ τοῦ 1862, τουτέστιν οἱ Βούλγαρης, Δεληγιώργης καὶ Ζαίμης διέλυσαν τὰς Βουλὰς καὶ οἱ δύο ἐπιζῶντες κ. Κουμουνδοῦρος καὶ κ. Τρικούπης ἐπίσης διέλυσαν. Ἄλλ' ἴσως ἄλλοτε ὑπῆρχον λόγοι ἰσχυροὶ πρὸς διάλυσιν Βουλῆς, ἐν ᾧ σήμερον οὐδεὶς τοιοῦτος ὑπάρχει, ἐὰν ὁ κ. πρωθυπουργὸς δὲν ἐγέννα αὐτόν. Ἦδη πλησιάζει ὁ χρόνος καθ' ὃν ἡ ὑπάρχουσα Βουλὴ αὐτοδικαίως μόνη συγκαλεῖται, ἀλλ' ἡ κυβέρνησις σκέπτεται, φαίνεται, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπιτροπομένην αὐτῇ ἐπὶ τεσσαρακονθήμερον ἀναβολὴν τῶν συνεδριάσεων αὐτῆς μετὰ τὴν προθεσμίαν δὲ τῶν τεσσαράκοντα ἡμερῶν, νὰ προβῇ εἰς τὴν διάλυσιν αὐτῆς. Ἄλλὰ τότε αἱ νέαι ἐκλογαὶ θὰ ἐνεργηθῶσι κατὰ τὰ μέσα

Φεβρουαρίου, ἡ δὲ νέα Βουλὴ θὰ συνέλθῃ μετὰ ἓνα μῆνα καὶ ἰδοὺ ἐπὶ ἔτος ὅλον ἐλλείπει ἀπὸ τοῦ ἐλληγικοῦ ἔθνους ὁ νόμιμος αὐτοῦ ἀντιπρόσωπος.

Ἡ κυβέρνησις δὲν συνεκάλεσε τὴν Βουλὴν οὐχὶ δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ διότι ἐφοβεῖτο τὴν δικαίαν ἐκτίμησιν ὑπ' αὐτῆς τῶν πράξεών τῆς. Ἦδη δὲ προβαίνουσα εἰς τὸ ἄκρον, ὠθεῖ τὸ Κράτος εἰς δύσκολον θέσιν. Δυστυχῶς ἡ κυβέρνησις φαίνεται διὰ τῶν πράξεών τῆς περιφρονοῦσα καὶ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς θεμελιώδεις νόμους τοῦ Κράτους, ἀπαξ δὲ παρεκτραπέισα τῆς εὐθείας ὁδοῦ, ὠθεῖται ἤδη ἀκατασχέτως κατὰ κρημνῶν· ἀλλ' ἡ διαγωγὴ τῆς αὐτῆς ὠθεῖ καὶ τὸν τόπον κατὰ κρημνῶν. Κάλλιον νὰ διαλύσῃ ἀμέσως σήμερον τὴν ὑπάρχουσαν Βουλὴν, τοῦλάχιστον θὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τῆς διαλύσεως, διότι αἱ εἰς τὰς νέας ἐπαρχίας βουλευτικαὶ ἐκλογαί, εἴτε τώρα γίνωσιν, εἴτε κατὰ τὰ μέσα τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1882 τὸ αὐτὸ θὰ ἔχωσιν ἀποτέλεσμα: τὸ ἀντισυνταγματικὸν τῶν ἐκλογῶν τούτων.

Εὐχόμεθα ἡ διαγωγὴ αὐτῆς τῆς κυβερνήσεως νὰ μὴ ἔχῃ κακὰ ἀποτελέσματα εἰς τὸν τόπον, διότι ἀλλοίμονον εἰς τὸ Κράτος, ὅταν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία καὶ λαὸς ᾖναι ἀντιμέτωποι· ἀλλοίμονον εἰς τὸ Κράτος ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἡ κυβέρνησις, διότι ἔχει τὰς συμπαθείας καὶ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ πρώτου αὐτῆς

πολίτου, περιφρονεῖ νόμους καὶ τὸν νόμιμον τοῦ λαοῦ ἀντιπρόσωπον, τὴν Βουλὴν. Εἶθε ἡ ἀρχομένη πάλῃ μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς κυβερνήσεως, νὰ μὴ ἔχη κακὰ διὰ τὸν τόπον ἀποτελέματα. Τοῦτο εὐχόμεθα ἐκ μέσης καρδίας.

ΔΙ ΚΑΤΑΚΟΜΒΑΙ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Τὴν ἱστορίαν τῆς Ῥώμης ἐδιδάχθημεν πρό τῆς ἱστορίας τῆς ἡμετέρας χώρας. Ἡ μικρὰ ὑπὸ Ῥωμύλου ἰδρυθεῖσα πόλις ἐγένετο ἡ μεγίστη τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἡ βασίλισσα τῶν ἐθνῶν. Αὕτη κοσμεῖται ὑπὸ ἀριστοτεχνημάτων, θησαυρῶν, λαφύρων ἐκ πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς καὶ οὐδεμία πόλις δύναται νὰ ἀμιλλᾶται πρὸς αὐτὴν κατὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸ μεγαλεῖον. Ὁ Αὐγουστος εὔρεν αὐτὴν ἐκ πλίνθων καὶ τὴν παρέδωκεν ἐκ μαρμάρου. Τὰ ἀγάλματα, τὰ ὅποια ἦσαν ἐκεῖ, ἀνέρχονται εἰς ἐξήκοντα χιλιάδας. Τριακόσιοι πύργοι προεφύλαττον ὡς προμαχώνες τὰ τεῖχη τῆς. Ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ὑπερέβαλε πιθανῶς τὰ δύο ἑκατομμύρια. Τὰ μνημεῖα αὐτῆς προξενοῦσι καὶ νῦν ἐτι τὴν ἐκπληξιν καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ καθ' ἡμᾶς αἰῶνος.

Ἄλλ' ἡ ὑπερήφανος πόλις ἐβυθίσθη ποτὲ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν τρυφήν καὶ τὴν ἀκολασίαν· ὁ ἥττηθεὶς κόσμος ἐξεδικήθη.

Luxuria incumbit, victum que ulciscitur orbem
(Ἡ τρυφή εἰσῆλθε καὶ ἐξεδικήθη τὴν ἥττηθεῖσαν οἰκουμένην.)

Ἡ Ῥώμη ἐξήγγισε τὰ ἐγκλήματά τῆς διὰ τῶν συμφορῶν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν θριάμβων τῆς δὲν ἐξισώθη ἢ διὰ τοῦ μεγαλείου τῶν δυστυχημάτων τῆς.

Ὁ θρόνος τῶν αὐτοκρατόρων μιανθεὶς ὑπὸ τῶν ἀσχημιῶν κατέρρευσε· ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ὑψώθη ἡ εἰρηνικὴ ἐδρα τοῦ

διαδόχου τοῦ ἁγίου Πέτρου καὶ ἡ Ῥώμη ἐξαγνισθεῖσα ὑπὸ τῆς δυστυχίας, ἁγιασθεῖσα ὑπὸ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων, ἀνεκηρύχθη ἡ ἁγία, ἡ αἰωνία πόλις.

Ὅμιλῶν τις περὶ τῆς πόλεως αὐτῆς ἔχει τοσαῦτα νὰ εἴπῃ, ὥστε τὸ μέγιστον τῶν ἐμποδίων εἶνε νὰ γνωρίζῃ, τί δύναται νὰ παραλίπῃ.

Αἱ μεγαλοπρεπεῖς ἀρχαιότητες καὶ τὰ νεώτερα καλλιτεχνήματα, τὰ ἀριστουργήματα τῆς τέχνης τῶν ἐθνικῶν καὶ τὰ θαυμάσια τῆς τῶν Χριστιανῶν διαγωνίζονται περὶ τοῦ θαυμασμοῦ ἡμῶν καὶ ἐμποδίζουσιν ἡμᾶς ἐν ἐκάστῳ βήματι.

Ἐνίοτε ἐπίσης, μακρὰν ἀνταγωνισμοῦ ἢ ἀμίλλης τῆς λατρείας τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς λατρείας τοῦ παρόντος, παρατηρεῖ τις μετὰ πόσης ἐπιτυχίας ἐγένετο ἐπὶ διασῆμων παπῶν ἢ μεταμόρφωσις τῆς ἐθνικῆς Ῥώμης εἰς χριστιανικὴν.

Ἴδετε τὸ Καπιτώλιον ἐκεῖνο, ὅπου κατεγράφησαν αἱ κατακτήσεις συμπάσης τῆς οἰκουμένης, ὅπου ἀνάριθμοι βασιλεῖς ἠκολούθησαν δεδεμένοι τὸ ἄρμα τοῦ θριαμβεύοντος, ὅπου ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἀπεφασίσθη ἡ τύχη τῶν λαῶν. Τὰ πλούτη, τὸ ἐξ ὀρειχάλκου στέγασμα αὐτοῦ διήγειραν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν βαρβάρων. Μόλις ὑπολείπονται ὀλίγα ἔχνη τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ οἰκοδομῆς. Τὸ τόσον μέγα ὄνομά του ἐν τῇ ἱστορίᾳ, Capitolium Romanum (Ῥωμαϊκὸν Καπιτώλιον) μετεβλήθη εἰς Campidoglio, ὅπερ φαίνεται δηλοῦν πεδιάδα ἐλαίου· ἀλλ' ὁ ἐνδοξος οὗτος τόπος ἔχει ἐτι δικαίωμα ἐπὶ τοῦ θαυμασμοῦ τοῦ κόσμου. Δὲν διακρίνονται πλέον στέφανοι τῶν νικηφόρων στρατηγῶν, ὡς τοῦ Καίσαρος, οὔτε τῶν ποιητῶν, ὡς τοῦ Πετράρχου· ἀλλ' ὁ ἀρχιτέκτων τῆς νέας οἰκοδομῆς ὠνομάζετο Μιχαὴλ Ἀγγελος, οἱ νέοι διάδρομοι εἶνε ἐστολισμένοι ὑπὸ ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαιότητος καὶ ὁ ναὸς τοῦ Καπιτωλίνου Διὸς εἶνε σήμερον παρεκκλήσιον τιμώμενον εἰς τιμὴν τῆς Ara Coeli.

Περιέλθωμεν ὑπὸ τὴν λάμπιν τῶν λύχνων τὸ Tabularium, ἀποθήκην τῶν ἀρχείων τοῦ βασιλεύοντος λαοῦ. Διὰ βαθμίδος κεκρυμμένης

ἐδύναντο οἱ γερουσιασταὶ νὰ ἔρχωνται εἰς τὴν ἀγορὰν (Forum) χωρὶς νὰ βλέπωνται.

Ἡ Ῥωμαϊκὴ ἀγορὰ (Forum)! Οἱ Ῥωμαῖοι μάτην ἀντικατέστησαν τὸ ἐνδοξὸν ὄνομα διὰ τοῦ ὀλίγου εὐγενοῦς campo vaccino, πεδιάδος τῶν κτηνῶν· διότι δὲν θὰ κατορθώσωσι οὐδέποτε ν' ἀπεκδύσωσι τὴν διασημοτάτην τῶν πλατειῶν τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ποιήσεως τῶν ἀναμνήσεων αὐτῆς. Ἴδου τὰ ἔχνη τοῦ βήματος τῶν ἀγορεύσεων τοῦ Κικέρωνος, ὅπου ἀντηχεῖ ἐτι ἡ ἠχὴ τῆς ἀθανάτου φωνῆς, ὅπου ἡ ἀτμόσφαιρα θερμαίνει ἡμᾶς διὰ τοῦ πυρός, ὅπερ ἐνεψύχου τὸν πρῶτον τῶν ῥητόρων.¹ Ἐνταῦθα τρεῖς στήλαι κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ δίδωσιν ἡμῖν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν καλλονὴν τοῦ ναοῦ μὴ ὑπάρχοντος πλέον· ἐκεῖ στήλη μεμονωμένη ἀπώλεσε τὸ κοσμοῦν τὴν κορυφὴν αὐτῆς ἀγάμμα· αἱ λαμπραὶ αὗται στήλαι 45 ποδῶν ὕψος μαρτυροῦσι τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ οἰκοδομήματος, οὗ ἦσαν ὁ στολισμὸς, τὴν ἀγορὰν ἐκόσμου πολλοὶ ναοί, οὓς ἀνεύρισκε τις σχεδὸν πάντας μετὰ τῶν ἐθνικῶν καὶ χριστιανικῶν ἀναμνήσεων μεταβληθέντας εἰς ἐκκλησίας. Τρεῖς ἀψίδες θριαμβικαὶ ἴστανται ἐτι, ὧν ἡ ἀρχαιοτάτη εἶνε ἡ ἔχουσα τὸν καθαρῶτατον ῥυθμόν. Ἡ μὴ κινουσα τὸ ἐνδιαφέρον εἶνε ἡ τοῦ Τίτου ἀναφέρουσα τὰς λεπτομερείας τοῦ θριάμβου τῶν νικητῶν τῆς Ἱερουσαλήμ.

Καθίσας ὄλος παραδεδομένος εἰς τὰς σκέψεις μου ἐπὶ τοῦ εὐρέος στυλοβάτου, ἐφ' οὗ ἄλλοτε ὑψοῦτο τὸ γιγαντιαῖον ἀγάμμα τοῦ Νέρωνος, ἔχον 120 πόδας ὕψος, εἰσέρχομαι εἰς τὸ Κολοσιαῖον.

Τὸ ἀμφιθέατρον τοῦτο, τὸ μέγιστον τῶν ὑπαρξάντων ποτέ, ἐχώρει 78,000 θεατὰς καθημένους καὶ 20,000 ἰσταμένους. Ὁ ἀπειρὸς ὄγκος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τούτου μνημείου ὑπερβαίνει τὸν τῶν πυραμίδων τῆς Μέμφιδος καὶ τὰ ἔργα τῆς Βαβυλῶνος,² ὁ ῥυθμὸς αὐτοῦ

¹) Σ. Μ. Πρῶτος τῶν ῥητόρων, ἀξιότιμος συγγραφεὺς τῶν Κατακομβῶν, δὲν εἶνε ὁ Κικέρων, ἀλλ' ὁ Δημοσθένης, ὡς πρῶτος τῶν ποιητῶν δὲν εἶνε ὁ Οὐγγίλιος ἀλλ' ὁ Ὀμηρος.

²) Σ. Μ. Περὶ τῶν πυραμίδων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν ἔργων τῆς Βαβυλῶνος καὶ ἰδίᾳ περὶ τῶν ὀνομαστῶν κήπων πραγματευόμεθα ἐν τῇ ὅσον ὀπω ἐκδιδομένῳ ἔργῳ ἡμῶν περὶ τῶν ἐπτὰ τοῦ κόσμου θαυμάτων.

ἀμιλλᾶται πρὸς τὸν τῶν ὠραίων ναῶν τῆς Ἑλλάδος· ἡ οἰκοδομὴ αὐτοῦ με ἐνθυμίζει τὸ μέγα γεγονός τῆς διασπορᾶς τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες παρέσχον χιλιάδας αἰχμαλώτους ὡς ἐργάτας.

Ἐν τῷ ἀρχαίῳ σταδίῳ, κοιλάδι ἐκτεταμένη καὶ λελατομημένη ἐν πετρώδει λόφῳ, ἡ σιωπὴ διακόπτεται τώρα μόνον ὑπὸ ἱερῶν ἄσμάτων καὶ ἐπὶ τῇ θεᾷ τῶν τόπων τούτων, οἵτινες ἀντήχησαν ἠδονικὰς φωνὰς τῶν βαρβάρων ἑορτῶν, οἵτινες ἐποτίσθησαν τῷ αἵματι τῶν διασημοτέρων μαρτύρων, ἡ ψυχὴ γίνεται ὀνειροπολοῦσα καὶ αἰσθάνεται ἑαυτὴν ἐκ βάθους συγκινουμένην.

Οἱ πάπαι ἦσαν οἱ πεφωτισμένοι προστάται τῶν τεχνῶν καὶ αὐτοῖς ὀφείλεται ἡ διατήρησις τῶν ἀναρίθμων ἀριστουργημάτων τῆς ἐθνικῆς τέχνης, τὰ ὅποια ἐγνώριζον νὰ ὑποβάλλωσιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Τὰ ἀνάκτορα αὐτῶν ἐγένοντο ἀληθῶς Πάνθεον. Ἐν τῷ Βατικανῷ, ὅπου ὁ Βονναμῆς (Bounami) ἀριθμεῖ 13,000 δωμάτια, ὀλίγα ὑπάρχουσι διὰ τὸν Πάπαν. Πολλὰ κατέχονται ὑπὸ τῶν μεγάλων εἰκόνων τοῦ Ῥαφαήλ καὶ τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου· ἀλλὰ εἶνε πλήρη θησαυρῶν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ τὰ πλεῖστα εἶνε ἀφιερωμένα εἰς τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαίας τέχνης. Τίς δὲν γνωρίζει τὸν Λαοκόοντα, τὸν Τόρσον (Torse),¹ τὸν Ἀντίνοον, τὸν Ἀπόλλωνα τοῦ Βελβεδέρ; Ἐδύνάτο τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οἱ θεοὶ καὶ οἱ ἥρωες ἤλθαν ζητοῦντες ἄσυλον παρὰ τῷ ἀρχηγῷ τῆς θρησκείας, ἧτις κατέστρεψε τοὺς βωμοὺς αὐτῶν. Ὅτε τὴν ἐσπέραν, ἐν ταῖς στοαῖς τῶν ἀνακτόρων τῶν Παπῶν 1800 ἀγάλματα ἀρχαῖα φαίνονται ἰστάμενα καὶ μυστηριωδῶς φωτιζόμενα ὑπὸ λύχνων ἐπιτηδείως διατεταγμένων, θὰ νομίση τις ὅτι μετηνέχθη εἰς τὰς χώρας κόσμου ἐξαφανισθέντος. Πόσοι ναοὶ τῶν ἐθνικῶν δὲν ἐσώθησαν ὑπὸ τῶν χριστιανῶν, οἵτινες κατέστησαν αὐτοὺς οἰκείους πρὸς τὴν ἑαυτῶν λατρείαν.

Ὁ κάλλιστος τῆς ἀρχαιότητος ναὸς, τὸ Πάνθεον, διαπρέπει ἐτι μεταξὺ τῶν καθ' ἡμᾶς

¹) Σ. Μ. ἄγαμμα κεκλωθεμένον.

ώραιοτάτων εκκλησιῶν. Συνδέει μετὰ τῆς ἀναμνήσεως τοῦ ἰδρύσαντος αὐτὸ Ἀγρίππα τὴν ἀνάμνησιν τοῦ Ῥαφαήλ, οὗ φυλάττει τὸν τάφον. Ὁ ναὸς τῆς Ἑστίας τῆς τόσον διασημοῦ διὰ τὴν κυκλοτερῆ στοᾶν τῆς εἶνε παρεκκλήσιον τῆς ἁγίας Μαρίας τοῦ Ἥλιου (Santa Maria del Sole). Ὁ ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς ἐστολισμένον διὰ λαμπρῶν κιόνων ἐπὶ Τιβερίου ἐγένετο Ἐκκλησία τῆς ἁγίας Μαρίας ἐν Cosmedin.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟΝ

ΚΑΤΑ

ΤΟΝ ΥΠΕΡ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΑΓΩΝΑ
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

ΚΩΝΣΤ. ΝΕΣΤΟΡΙΔΟΥ

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Ἡ πυρπόλησις τοῦ Κολοσσοῦ ἦτο μείζον ἢ ἀπλῆ ἐπίδειξις τῶν ἐπαναστατῶν. Ὁ Ῥιὰλ-βέης τρομάξας ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου ἐξάλισθη καὶ κατέφυγεν εἰς τὴν προστασίαν τῶν τηλεβόλων τῶν Δαρδανελλίων. Ὁ Τομπάζης ἐπλευσεν εἰς Κυδωνίαν (Ἀϊβαλί), πόλιν ἀκμάζουσαν, κειμένην ἐν τῇ Μ. Ἀσίᾳ ἀπέναντι τῆς Μυτιλήνης, ἧς οἱ κάτοικοι, πάντες σχεδὸν χριστιανοὶ, ἀπέτισαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ζωῆς ἢ διὰ τῆς διαρπαγῆς τῆς περιουσίας των τὴν ἀνωφελῆ καὶ ἐπικίνδυνον ἐπίσκεψιν τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθη ἢ νὰ συλλέξῃ τὰ διαφυγόντα τὴν σφαγὴν θύματα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια.¹

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν ὁ Μιαούλης «ἐδίωκεν ἐκ Πατρῶν 5 τουρκικὰ πλοῖα, ἠνάγκαζεν αὐτὰ νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν σκέπην τῶν τηλεβόλων τῆς Ναυπάκτου, εἰσῆρχετο νυκτὸς εἰς τὸν κόλπον τῆς Κορίνθου, ἐξῆρχετο ἡμέρας καὶ οὕτω δις διέπλεε τὸ στενὸν τῶν μικρῶν Δαρδανελλίων χωρὶς νὰ ἐμποδισθῆ ὑπὸ τῆς τρομερᾶς θέας τῶν κανονοστοιχιῶν τῶν φρουριῶν τῆς Ρούμελης καὶ τοῦ Μωρέα.»

¹ Σ. Μ. Ἰδέτω ὁ ἀναγνώστης τὰ περὶ τῆς τρομερᾶς ταύτης σφαγῆς καὶ τῆς καταστροφῆς τῶν Κυδωνίων τὴν ἱστορίαν Τρικούπη ἐν τόμῳ Α'. σελ. 241 καὶ ἐξῆς.

² Σ. Μ. Τὸ Ῥίον καὶ Ἀντίρριον.

Ἡ ἐκστρατεία αὕτη διεξήχθη μετὰ δραστηριότητος καὶ συνετέλεσεν οὐχὶ ὀλίγον εἰς τὴν ἐκκένωσιν τοῦ Μεσσολογίου ὑπὸ τῶν Τούρκων.¹ Δυστυχῶς ἤρξαντο ἤδη ἐκλείποντα τὰ χρήματα πρὸς συντήρησιν τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου καὶ ἡ ἀπειθεια τῶν πληρωμάτων αὐτῶν ἐπροξέει ἀγωνίαν εἰς τοὺς ἀληθῶς φιλοπάτριδας, ὡς τὸν Τομπάζην καὶ τὸν Μιαούλην. Ὁ Καπιτὰν βέης Καρᾶ Ἀλῆς ἐπωφελοῦμενος ἐκ τῆς κατ' ἀνάγκην ἀπραξίας τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου ἐξῆλθεν ἐκ τῶν Δαρδανελλίων μετὰ 4 πλοίων τῆς γραμμῆς, 5 μονοκρότων (φρεγατῶν) καὶ 12 μικροτέρων πλοίων. Ὁ στόλος οὗτος ἐπιβιβάσας στρατὸν συνελθόντα ἐν Νέα Ἐφέσω (Scala Nova), ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἀσίας,² παρουσιάσθη πρὸ τοῦ λιμένος Βαθείος τῆς Σάμου. Ἀλλ' ὁ Λογοθέτης ἀπέκρουσεν ἀπόπειραν ἀποβιβάσεως τοῦ Καπιτὰν βέη, ὅστις ἀπέστειλεν 9 ὀπλιταγωγὰ νὰ ζητήσωσι νέον στρατόν. Τὰ φορτηγὰ ταῦτα συναντηθέντα ὑπὸ 65 πλοίων τοῦ ἐλληνικοῦ στόλου,³ ὅστις τῇ ἐνεργῶ συμπτῶν τῆς Τομπάζης ἐξῆλθεν ἐπὶ τέλους ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ἰδρας, ἐρίφθησαν εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐπυρπολήθησαν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ.⁴ Ὁ Καρᾶ Ἀλῆς ἀπειλούμενος καὶ αὐτὸς ἀνήχθη ἐσπευσμένως, κατάρθωσε νὰ διαφύγῃ πυρπολικά τινα ῥιφθέντα κατὰ τοῦ στόλου του καὶ κατέφυγεν εἰς Τένεδον. Ἡ πανωλεθρία τοῦ Κολοσσοῦ ἐξήκολούθει φέρουσα τοὺς καρπούς τῆς.

Ἐν ᾧ ὁ Τομπάζης ἔσωζεν οὕτω τὴν Σάμον, ἄλλα πλοῖα ἐλληνικὰ ἐπετήρουν τὴν τουρκικὴν μοῖραν, ἧτις ἐξεληθούσα ἐκ τοῦ λιμένος τῆς Ναυπάκτου ἦτο ἠγκυροβολημένη ἐν Κερκύρα, καὶ ἐπολιόρκουν τὰ παράλια φρούρια τοῦ Μωρέα κατεχόμενα ὑπὸ τῶν στρατῶν τοῦ Σουλτάνου. Πάρωνες (βρικήια) σπεισιωτικοὶ ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν προσβολὴν τῆς Μονεμβασίας, φρουρίου ἐκτισμένου ἐπὶ νησιδίου ἀποτόμου καὶ διὰ γεφύρας συνδεμένου μετὰ τῆς παραλίας τῆς Μάνης. Τὰ βλήματά των 4 καὶ 6 λιτρῶν οὐδεμίαν ἐπήνεγκον βλάβην εἰς τὸν ἐχθρὸν, ὅστις πάλιν κακῶς σκοπεύων δὲν ἐπετύγχανε τὰ ἐλληνικὰ σκάφη. Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου τούτου τὸ πυρπολικὸν κατὰ θάλασσαν ὑπῆρ-

¹ La station du Levant, par le vice-amiral Jurien de la Gravière.

² Τὰ δεινὰ, ἅτινα ὑπέστησαν οἱ ἐν Νέα Ἐφέσω (Κουσαντασι) χριστιανοὶ περιγράφει ὁ Τρικούπης ἐν τόμῳ 2, σελ. 17. Σ. Μ.

³ Κατὰ τὸν Τρικούπην ἦσαν 90 τόμ. 2, σελ. 20.

⁴ Ἰδέ ἱστορ. Τρικούπη αὐτόθι.

ξεν ὄπλιν ἐν γένει λίαν ἀνωφελές. Μόνον διὰ τῆς πείνης ἠναγκάσθη ἡ Μονεμβασία νὰ παραδοθῆ τῇ 24/5 Αὐγούστου 1821 μετὰ ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν.¹ Ὁ Ναυαρίνος παρεδόθη ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον.²

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οἱ ἐπαναστάται τοῦ Μωρέα ἦσαν κύριοι πάσης τῆς χώρας, ἐκτὸς τῶν φρουριῶν Τριπολιτσᾶς, Ναυπλίου, Κορίνθου, Πατρῶν, Μεθώνης, Κορώνης καὶ τῆς ἀκροπόλεως τοῦ Μωρέα,³ τὰ ὅποια ἔμενον ἔτι ἐν χερσὶ τῶν Τούρκων στενωῶς πολιορκουμένων ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν. Καίτοι δὲ ἡ ἐπανάστασις ἐν τῇ Στερεᾷ Ἑλλάδι ἐπροχώρει βραδέως, τὸ Μεσολόγγι, τὸ Ἀνατολικόν,⁴ τὸ Ἀγρίνιον (Βραχώρι), ἦσαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν ἐπαναστατῶν, οἱ δὲ ὀθωμανοὶ κατεῖχον τὰς Ἀθήνας, τὸ Ζητοῦνι (Δαμίαν), τὴν Ναύπακτον, τὴν ἀκρόπολιν τῆς Ρούμελης⁵ καὶ τὴν Βόνιτσαν. Ἐν Εὐβοίᾳ ὑπερησπίζοντο τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Κάρυστον.

Ἐνεκα τῆς σπουδαιότητος τῶν γεγονότων τὰ ὅποια παρεσκευάζοντο, τῶν κινδύνων, οὓς διέτρεχον οἱ ἡμέτεροι ἢ οἱ προστατευόμενοι χριστιανοὶ ἐν τοῖς ἐμπορικῶσι λιμέσι τῆς Ἀνατολῆς, ἡ κυβέρνησις τῆς παλινορθώσεως εἶχεν αὐξήσει σπουδαίως καὶ κατ' ἀναλογίαν τὴν ναυτικὴν μοῖραν τοῦ ναυάρχου Hagan. Ἦδη οἱ πλοίαρχοι ἡμῶν ὑπακούοντες εἰς αἰσθητά φιλανθρωπίας, ἧτις ἐνίοτε μὲν παρεγνώρισθη, βραδύτερον ὅμως ὠφέλησε μεγάλως τὴν γαλλικὴν ἐπιρροὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἡδη οἱ ἡμέτεροι πλοίαρχοι ἴσταντο μεσάζοντες μεταξὺ τῶν πολεμούντων καὶ ἀπέσπων ἐκ τοῦ θανάτου τὰ δυστυχῆ θύματα φροβεροῦ πολέμου. Οὕτως, οἱ διοικηταὶ τῶν φορτηγῶν Active καὶ τοῦ πάρωνος (βρικήιου) Rusé, ἀφ' οὗ ἔσωσαν αἰχμαλώτους τινὰς ὀθωμανοὺς, προσεβλήθησαν νυκτὸς ὑπὸ 7 βρικήιων ἐλληνικῶν, ὧν ὅμως οἱ ἀρχηγοὶ ἐζήτησαν συγγνώμην ἀποδίδοντες τὴν προσβολὴν ταύτην εἰς παρενόησιν. Ὁ Καρᾶ Ἀλῆς μαθὼν τὴν ἐπάνοδον τοῦ Τομπάζης εἰς Ἰδραν ἐξέπλευσε πάλιν ἐκ τῶν Δαρδανελλίων, συνεκέντρωσεν ἐν Κρήτῃ τὰς ναυτικὰς μοῖρας τῆς Αἰγύπτου

¹ Τὰ περὶ τούτου ἴδε ἱστορ. Τρικούπη τόμ. 2, κεφάλ. ΚΓ', σελ. 53, καὶ τὴν ἀξιόλογον πραγματείαν τοῦ κ. Κ. Παπαμιχαλοπούλου περὶ τῆς πολιορκίας καὶ ἀλώσεως τῆς Μονεμβασίας. — Ὁρλάνδου Ναυτικά σελ. 163 καὶ ἐξῆς.

² Ἰδέ περὶ αὐτοῦ ἱστορ. Τρικούπη ἐν κεφ. ΚΓ', τόμ. 2, σελ. 53.

³ Σ. Μ. Ἐννοεῖ ἴσως ὁ συγγραφεὺς τὸ Ῥίον.

⁴ Σ. Μ. Ἐν τῇ κειμένῳ τὸ Ἀνατολικόν φέρεται Anatolicow κατὰ τυπογραφικὸν πάντως σφάλμα.

⁵ Σ. Μ. Ἐννοεῖ ὁ συγγραφεὺς, ὡς νομίζομεν, τὸ Ἀντίρριον.

καὶ Ἀλγερίας καὶ ἔπειτα εἰσήγαγε τὰ φρούρια τῆς Μεθώνης καὶ Κορώνης χωρὶς ν' ἀγκυροβολήσῃ μηδαμοῦ.¹ Ἐπειράθη μὲν ν' ἀνακτῆσθαι τὸν Ναυαρίνον, ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἀπέκρουσαν τὴν ἐφοδὸν χιλίων Ἀλβανῶν ἀποβιβάσθέντων καὶ ὁ ἀκάτιος ἰστός (τουρκέτο) τῆς φρεγάτας, ἐφ' ἧς ἐπέβαιναν ὁ Αἰγύπτιος ναύαρχος Ἰσμαήλ-Γιβραλτάρ, ἐκόπη ὑπὸ σφαίρας, οἱ ὀθωμανοὶ ἀπεχώρησαν τάχιστα. Ἡ ταχύτης αὕτη τῶν κινήσεων, ἡ φρόνιμος αὕτη τακτικὴ κατέπληξε τοὺς ναυτικούς Ἕλληνας, οἵτινες διηρημένοι πρὸς ἀλλήλους καὶ παρεδδομένοι εἰς τὴν ἀναρχίαν δὲν εὕρισκον πλέον τὴν εὐκαιρίαν νὰ θέτωσιν εἰς ἐνέργειαν τὰ πυρπολικά των κατὰ τῶν ἐν τοῖς λιμέσιν ὀρμούντων πλοίων. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἠγκυροβόλησεν ἐν Πάτραις.²

Τῇ 23/1 Ὀκτωβρίου ὁ Ἰσμαήλ-Γιβραλτάρ εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Κορίνθου, ἐπυρπόλησε διὰ τῶν Ἀλγερίνων τὴν μικρὰν πόλιν Γαλαξειδίου καὶ συνέλαβε 36 πάρωνας (βρικήια) ἢ ἐμπορικὰς ἡμιολίας (γολέτας).³ Ὑπερήφανος ἐπὶ τοῖς τροπαίοις τούτοις ὁ Καρᾶ Ἀλῆς ἐξέπλευσεν ἤδη τῇ 2/14 Ὀκτωβρίου πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν προσβλήθεις ὑπὸ στόλου ἐξ 28 πλοίων Ἰδραίων ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Μιαούλη περιωρίσθη ν' ἀνταλλάξῃ μικρὸν κανονιοβολισμὸν καὶ κατέφυγεν εἰς Ζάκυνθον ἐν μεγίστῃ ἀταξίᾳ.⁴ Ὀλίγας ἡμέρας βραδύτερον ἐπιτυχῶν οὐρίου ἀνέμου ἀνήχθη εἰς τὸ Αἰγαῖον καὶ ἐφθασεν εἰς τὸν Βόσπορον μετὰ τῆς λείας του.

Οἱ ὀθωμανοὶ ἐώρτασαν τὴν θαλασσίαν ταύτην ἐκστρατείαν ὡς θρίαμβον. Ὁ Καρᾶ Ἀλῆς εἶχε μὲν σώσει τὴν Μεθώνην καὶ τὴν Κορώνην, ἀλλ' ἡ Τρίπολις καὶ ἡ Κορίνθος παρεδόθησαν μετ' ὀλίγον εἰς τοὺς Ἕλληνας, οἵτινες ἐμόλυναν τὴν νίκην των διὰ σκληροτήτων, αἵτινες δυστυχῶς ἦσαν τὸ σύνθημα παρακολούθημα τῆς ἐπιτυχίας ἐκατέρου τῶν διαμαχομένων μερῶν.⁵ Ὀλεθρία ἐν Μωρέα ἡ ἐκστρατεία τῶν Τούρκων τῷ 1821 ἀπέληξεν ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ Στερεᾷ, ὅπου κατέπνιξαν τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ρουμελιωτῶν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

¹ Σ. Μ. Ἰδέ ἱστορ. Τρικούπη τόμ. 2, κεφ. ΚΔ', σελ. 70. Ὁρλάνδου Ναυτικά σελ. 183.

² Σ. Μ. αὐτόθι. σελ. 73. Ὁρλάνδ. αὐτόθι. σελ. 188.

³ Σ. Μ. ἱστορ. Τρικούπη σελ. 77. Ὁρλάνδ. αὐτόθι. σ. 188 καὶ ἐξῆς.

⁴ Σ. Μ. Ἐκτενέστερος λόγος περὶ τούτου γίνεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ Τρικούπη τόμ. 2, κεφ. ΚΔ', σελ. 79.

⁵ Σ. Μ. Τὰ περὶ πολιορκίας καὶ ἀλώσεως τῆς Τριπολιτσᾶς ἴδε ἐν ἱστορίᾳ Τρικούπη τόμ. 2, κεφ. ΚΔ', σελ. 62 καὶ ἐξῆς.

Ο ΕΡΩΣ

('Εκ τοῦ γαλλικοῦ.)

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν.)

Δ'.

Ἡ φιλόδοξος μορομανία παρατηρεῖται παρ' ἐκείνους, οἵτινες κατείχοντο ὑπὸ ἰδεῶν μεγαλείου, ἐν ᾧ ἡ γενετήσιος μαρία φαίνεται παρὰ τοῖς δυστυχέσι ἐκείνοις, οἵτινες ὠθοῦντο μόνον ὑπὸ τῆς δεσποτικῆς ἀνάγκης τῶν αἰσθήσεων. Ἡ ζηλοτυπία γεννᾷ εἰδὸς τι *τρέλλας μαριώδους*, ἧτις μετατρέπεται εἰς *μαρίαν* καὶ μάλιστα εἰς *παραφροσύνην*.

Τὸ ἐπόμενον γεγονός εἶναι περίστασις μανίας ἀνθρωποκτόνου προεληθούσης ἐξ ἔρωτος ἀτυχοῦς.

Ὁ Πέτρος Δομιγγύης (Pietro Domingues), γέρον ἐξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν, ἔσχε θυγατέρα ὀνομαζομένην Μαρίαν Δολώραν (Dolores) καὶ κατόκει μόνος μετ' αὐτῆς ἐν τινι τῶν μικρῶν καλυβῶν, τῶν κειμένων ἐπὶ τῶν ὁρέων τῆς Σεγοβίας, ὅπου ἀμφότεροι ἐνησχολοῦντο φυλάττοντες τὰ ἐμπιστευθέντα εἰς τὰς φροντίδας αὐτῶν ποίμνια. Ἡ νεᾶνις, ἄγουσα τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος, συνέλαβε σφοδρὸν ἔρωτα πρὸς τινὰ γείτονα ποιμένα, ὅστις τὴν ἐπεζήτη. Ὁ πατὴρ τῆς Δολώρας ἀντέστη πεισματωδῶς εἰς τὴν ἐνωσίαν τῶν. Τὸ πάθος τῶν ἐρώντων ἐξήφθη ἐκ τῶν κωλυμάτων καὶ μετ' ὀλίγον δὲν εἶχεν ὄρια. Ὁ νέος ἐπειράθη καὶ τελευταίαν φοράν νὰ ὑπερνηκίση τὰς ἐνστάσεις τοῦ γέροντος ὁμολογῶν εἰς αὐτὸν, ὅτι μόνος ὁ γάμος ἠδύνατο νὰ ἀνορθώσῃ τὴν τιμὴν τῆς θυγατρὸς του. Ἀλλὰ πάντοτε ἡ αὐτὴ ἀρνήσις. Τότε ὁ ἰδιότροπος ποιμὴν ἐγκαταλείπει ἀνάνδρως τὴν ἐρωμένην του, ἀφίρων αὐτὴν λείαν τῆς ζοφερωτάτης ἀπελπισίας.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Δολώρα δὲν ἐφάνη ἐκφέρουσα οὐδὲν παράπονον. Κατηφῆς καὶ σιωπηλὴ ὠδήγει τὰ ποίμνια εἰς τόπους μακρυνούς, φεύγουσα πᾶσαν συντροφίαν καὶ ἐνίοτε καθημένη ὀλοκλήρους ἡμέρας ἐπὶ τῆς κλιτύος λόφου τινὸς χωρὶς νὰ δυναθῇ τι νὰ τὴν ἀποσπάσῃ ἐκ τῆς σταθερᾶς ἰδέας, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐφαίνετο ὅτι ἀπεροφᾶτο.

Ἀμέσως ἡ ἀλλοίωσις τῶν χαρακτήρων αὐτῆς, ὁ ἄγριος ὀφθαλμὸς καὶ ἡ ὑπόκωφος καὶ διακεκομμένη φωνή, ἀνήγγειλαν τὴν ἀρχὴν διανοητικῆς ἀσθενείας, ἧτις ταχέως ἐπετάθη καὶ ἔσχε τὰς τρομερωτάτας τῶν συνεπειῶν.

Ἐσπέραν τινά, ἐνῶ ὁ γέρον ποιμὴν ἐκοιμάτο πλησίον τοῦ πυρός, ὅπου ἀφῆκε νὰ ψθῆ τερμάχιον κρέατος, ὅπερ ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ δεῖπνόν του, φθάνει ἡ Δολώρα ἐκ τοῦ ὄρους μετὰ τοῦ ποιμνίου τῆς, κλείει αὐτὸ εἰς τὸ ποιμνιοστάσιον, καὶ ὕστερον ἔρχεται πλησίον τῆς ἐστίας, ἐνθα ὁ πατὴρ τῆς παρεδίδετο εἰς τὰς ἠδύτητας τοῦ ὕπνου. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν τὰ βλοσυρὰ αὐτῆς βλέμματα προσηλοῦντο ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἔπειτα πάραυτα τρομερὰ σκέψεις διέρχεται τὸν ἀσθενῆ αὐτὴς ἐγκέφαλον.

Ἄγριότητα ὑαίνης ἔχουσα μειδιᾷ ἐνώπιον τῆς λείας τῆς· ἔπειτα λαβοῦσα πυροστάτην καταφέρει δι' αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ γέροντος πολλὰ τραύματα, ὅστις πίπτει εἰς τοὺς πόδας τῆς. . . . Τότε ἀρπάξασα μάχαιραν, ἧτις εὗρίσκετο ἐν τῇ πατροκτόνῳ αὐτῆς χειρὶ, βυθίζει ὀλοκλήρον εἰς τὸν κόλπον τοῦ θύματός τῆς, ἀποσπᾷ τὴν καρδίαν, τὴν ὁποίαν θέτει ἐπὶ τῶν ἀνημμένων ἀνθράκων καὶ ἤρξατο νὰ τὴν τρώγῃ ἐκβάλλουσα τρομεροῦς βρυγμούς, οἵτινες ἀντηχοῦσι μέχρι τῶν γειτονικῶν καλυβῶν.

Οἱ ποιμένες τρέχουσι. Μένουσιν ἀκίνητοι τρομάζοντες· ἐπὶ τῇ θεᾷ τῆς φοικώδους ταύτης σκηνῆς.

«Πλησιάσατε, πλησιάσατε, κρυγάζει ἡ μαινάς μετὰ φωνῆς καθαρᾶς. Ἴδετε! Μοὶ ἀφῆρεσε τὴν καρδίαν μου, ἰδοὺ ἡ ἰδική του! . . .» Καὶ ταῦτα λέγουσα ἐδείκνυεν εἰς αὐτοὺς τὸ ὑπόλοιπον τοῦ μισαρῶ δειπνοῦ καὶ προσεκάλει αὐτοὺς νὰ λάθωσι μέρος, ἐπαναλαμβάνουσα. «Αὐτὴ εἶναι ἡ καρδία του, αὐτὴ εἶναι ἡ καρδία τοῦ πατρός μου!»

Τὸ τρομερὸν τοῦτο γεγονός ἐγένετο τῇ 20 Μαρτίου 1826. Ἡ Δολώρα, ἧς ἐβεβαιώθη ἡ παραφροσύνη, ἐκλείσθη εἰς ἐν τῶν σωφρονιστηρίων τῆς Σεραγόσσης.

Εἰς τὰς γυναῖκας, αἵτινες ὑποφέρουσι τοσαύτας λύπας ἐξ ἔρωτος ἀπαντῶσι δύο εἶδη ἐγκεφαλικῆς ἀλλοιώσεως ἢ φρενοβλαθείας, ἴδιαι εἰς αὐτάς, ἡ *νυμομανία* καὶ ἡ *ἐρωτομανία*.

Ἡ *νυμομανία* εἶναι μανία χαρακτηριζομένη ἐκ τῆς σφοδρᾶς ὀρμῆς πρὸς τὴν τοῦ φύλου ἐνωσίαν καὶ ἐκδηλουμένη διὰ σχημάτων προκλητικῶν καὶ λόγων ἀσέμων μετὰ ἢ ἄνευ ἐρεθισμοῦ φυσικοῦ τῶν ὀργάνων.

Κατ' ἀρχὰς ἡ δυστυχὴς ἀκαταπαύστως ἐνασχολούμενη εἰς ἡδονικὰς σκέψεις, ἀποφεύγει τὴν κοινωνίαν καὶ ἐν τῇ ἐρημίᾳ παραδίδεται εἰς τὴν ταραχὴν τοῦ πάθους αὐτῆς χορτάζουσα διὰ λάγων προσψάσεων τὴν ἄμετρον ἀνάγκην, ἧτις κατέχει αὐτήν.

Βραδύτερον, μὴ γνωρίζουσα πλέον χαλινὸν ἀποβάλλει πᾶσαν αἰδῶ, προκαλεῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους βλέπει, διὰ σχημάτων, διὰ βλέμματων, διὰ λάγων στάσεων τοῦ σώματος καὶ δι' ἀσέμων συνδιαλέξεων. Τότε ὁ λόγος ἀπόλεσεν ὅλον τὸ κράτος αὐτοῦ. Ἡ ἐγκεφαλικὴ ἀλλοίωσις εἶναι πλήρης. Ἡ πρώην σχεδὸν δειλοτάτη νεᾶνις φαίνεται μεταβληθεῖσα εἰς ἀνάισχυντον βακχιάδα. Ἐν τῇ ὑπερβολικῇ ταύτῃ μανιώδους ὀρμῆς, ἔχει τὸ πρόσωπον ἐρυθρὸν, τὸν ὀφθαλμὸν πυρῶδη, τὰ χεῖλη ξηρὰ καὶ καυστικά, τὸ στόμα ἀφρώδες καὶ τὴν ἀναπνοὴν δυσώδη. Ἐπέρχονται τέλος σπασμοὶ τοῦ λάρυγγος μετὰ ὑδροφοβίας καὶ σπασμοὶ τῶν μελῶν. Εἰς ἐποχὴν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μεμακρυσμένην συμβίαντα περιπλέκουσι τὴν ἀσθένειαν καὶ ἐπιφέρουσι τὸν θάνατον.

Ξένη τις, ἀναφέρει ὁ κ. Ταρδιεὺς (Tardieu),¹ ἐξ οἰκογενείας ἡγεμονικῆς καὶ ἐξοχος τὴν ὠραιότητα, ἔζη ἐν Παρισίοις ἐν μιᾷ τῶν μεγάλων συνοικιῶν τῆς πόλεως παραδιδόμενη εἰς τοὺς ὑπνρέτας καὶ εἰς ἀνθρώπους τῶν κάτω στρωμάτων. Ἦτο ἤδη περιορισμένη ἐν τῇ τόπῳ τῆς γεννήσεώς τῆς ἕνεκα τῆς διαφθορᾶς τῶν ἠθῶν τῆς. Τὸ σκάνδαλον τῶν ἀταξιῶν συνετάραξε τὴν οἰκογένειάν τῆς, ἧτις ἀπετάθη εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἵνα τὴν ὑποβάλωσιν εἰς ἔρευναν τῆς διανοητικῆς καταστάσεώς τῆς. Διεγνώσθη, ὅτι εἶχε προσβληθῆ ὑπὸ ὑστερικῆς μανίας, καὶ ἦτο ἀκαταλόγιστος. Ὁφείλον δὲ νὰ ἐπιτηρῶσιν αὐτὴν αὐστηρῶς. Τὴν ἐταξείδευσαν. Δέκα ὀκτὼ μῆνας βραδύτερον προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, ἵνα βεβαιώσω παιδοκτονίαν γενομένην ἐν οἰκίᾳ μετ' ἐπίπλων, ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς πλατείας τῆς Βανδώμης. Ἀνεγνώρισα ὅτι αὐτὴ ἦτο ἐκείνη ἡ νεὰ γυνὴ ἀπαθῆς, ἀτάραχος καὶ χωρὶς συνειδήσεως τοῦ ἐγκλήματος ἐκάθητο πλησίον τοῦ πτώματος τοῦ νεογεννηθέντος, τὸ ὁποῖον εἶχε φονεύσει.

Ἐν τῇ *ἐρωτομανίᾳ* τὸ πάθος εἶναι μᾶλλον ἐν τῇ φαντασίᾳ· εἶναι ἔρωτος ἀγνός, πλατωνικὸς καὶ ἰδανικός.

Ὁ Ἐσκιρῶλος (Esquirol)² ἀναφέρει τὸ ἐπόμενον συμβεβηκὸς παρουσιάζον ὅλους τοὺς χαρακτῆρας τῆς

1) A. Tardieu, étude Medico-legale sur l'infanticide. Paris 1868.

2) Esquirol, les matadies mentales. Paris 1838, oyer le même sujet. Marié. traité pratique des maladies mentales. Paris 1862.—Dagouet, Nouveau traité élémentaire et pratique des des malades mentales. Paris 1876.

ἐρωτομανίας. Κυρία τις ἔχουσα 32 ἐτῶν ἡλικίαν, ἀνάστημα ὑψηλόν, ἰσχυρὸν ὄργανισμὸν καὶ τυχοῦσα λαμπρᾶς ἀνατροφῆς, εἶχε πρό τινων ἐτῶν ὑπανδρευθῆ, ὅτε παρετήρησεν ἐν ταῖς κοινωνικαῖς σχέσεσιν αὐτῆς νέον τινά, ὅστις ἦτο ἐξ ἀνωτέρας οἰκογενείας ἢ ὁ σύζυγός τῆς. Ἀμέσως συλλαμβάνει σφοδρὸν πρὸς αὐτὸν ἔρωτα, ἐλεεινολογεῖ τὴν τύχην τῆς, ὀμιλεῖ μετὰ περιφρονησεως περὶ τοῦ συζύγου τῆς, ἀρνεῖται νὰ συζῆ μετ' αὐτοῦ, τελευταῖον ἀπεχθάνεται καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς πλησιεστέρους συγγενεῖς τῆς, οἵτινες εἰς μάτην προσπαθοῦσι νὰ ἐπαναγάγωσιν αὐτὴν εἰς τὴν εὐθείαν ὁδόν. Τὸ κακὸν ἀξιάγει. Πρέπει νὰ τὴν ἀποχωρίσωσιν ἀπὸ τοῦ συζύγου τῆς· ὀμιλεῖ ἀπαύστως περὶ τοῦ ἀντικειμένου τοῦ πάθους τῆς· γίνεται δύσκολος, ἰδιότροπος καὶ χολερικὴ. Ἐκφεύγει τοὺς γονεῖς τῆς καὶ τρέχει ὀπισθεν ἐκείνου, ὃν βλέπει παντοῦ καὶ προσκαλεῖ διὰ τῶν παθητικῶν ἀσμάτων τῆς· αὐτὸς εἶναι ὁ ὠραιότατος, ὁ πνευματώδεστατος καὶ ὁ τελειότατος τῶν ἀνθρώπων. Βεβαιοῖ, ὅτι εἶναι ἡ σύζυγός του, ὅτι αὐτὸς ζῆ ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, αὐτὸς διευθύνει πάσας τὰς κινήσεις τῆς, κανονίζει τὰς σκέψεις τῆς καὶ κυβερνᾷ τὰς πράξεις τῆς. Ἐσχε μετ' αὐτοῦ τέκνον, τὸ ὁποῖον ὡς ὁ πατὴρ του θὰ εἶνε τέλειον. Τὴν εὗρίσκουσι πολλάκις κατεχομένην ὑπὸ τινος ἐκστάσεως καὶ ἀφαιρέσεως. Ἐν τῇ τοιαύτῃ καταστάσει τὸ βλέμμα τῆς εἶναι προσηλωμένον καὶ τὸ μειδιάμα ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς. Γράφει ἐπιστολὰς ζωηρὰς καὶ στιχοῦργεῖ στίχους, οὓς ἐμψυχοῖ διὰ τῶν ἐρωτικωτάτων ἐκφράσεων. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἢ τὴν νύκτα ὀμιλεῖ μόνη, ἄλλοτε μὲν γεγωνυῖα τῇ φωνῇ, ἄλλοτε δὲ χαμηλῇ ἐν ταῖς κατὰ μόναν συνεντεύξεσιν αὐτῆς ἄλλοτε μὲν γελᾷ, ἄλλοτε δὲ κλαίει. Καίτοι ἀπολαύει τῶν μάλιστα ἐπιμεμημένων φροντίδων, ἢ κατὰστασις αὕτη διήρκεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Ὁξεία τοῦ ἐγκεφάλου ἀσθένεια ἀφῆρεσε τὴν δυστυχῆ ταύτην κυρίαν.

Αἱ παθήσεις αὗται ἀπαντῶσι παρὰ ταῖς γυναῖξιν ἐκείναις, αἵτινες ἐξημμένοι ὑπὸ τοῦ καταβρωσκοντος ἔρωτος, δὲν παρέχουσιν οὐδεμίαν ἐλπίδα κατευάσεως εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου. Τὰς παθήσεις ταύτας παρετήρησαν καὶ παρὰ τοῖς ἀγνωτάτοις καὶ τὰ μάλιστα συνεσταλμένοις νέοις, οἵτινες οὐδέποτε ἐγεύθησαν τῶν σωματικῶν ἡδονῶν. Ἐν γένει ὅμως εἶναι μᾶλλον ἐπιφοβοὶ εἰς τὰς οἰκογενείας, ἐν αἷς ὑπάρχει προδιάθεσις τῆς μανίας κληρονομικῆ.

Παρετήρησαν πολλάκις περιστάσεις *μορομανίας*

σκαλος ὁ ἀνάξιος τοῦ ὀνόματος τούτου εἶνε ἀνίκανος νὰ διαφθείρη τοὺς μαθητάς του, ἡ δὲ ἀνθρωπίνη στρέβλωσις δὲν χωρεῖ μέχρι τούτου. Ἐπειτα δὲ ὁ διδάσκαλος, ὡς δὲν ἀγνοεῖς, ἐποπτεύεται. Ὁ δῆμαρχος, ἡ ἐπιθεωρητικὴ ἐπιτροπὴ, οἱ ἐπόπται αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως, αὐτοὶ οἱ γονεῖς κατὰ πᾶσαν στιγμὴν δύνανται νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸ σχολεῖον. Εἰς τὴν πρώτην ἀπόπειραν τοιαύτης κκιῆς διδασκαλίας ὁ νόμος ἐπέρχεται αὐστηρὸς, ὁ διδάσκαλος τιμωρεῖται, τὸ δὲ σχολεῖον κλείεται. Προσθετόν δὲ εἶτι ὅτι ὁ πατήρ δὲν υποχρεοῦται νὰ ἀποστείλῃ τὸν υἱὸν του ἢ τὴν θυγατέρα του εἰς ὠρισμένον τι σχολεῖον, ἀλλὰ δύναται νὰ ἐκλέξῃ οἰονδήποτε, ἢ δύναται αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ τὸ διδάξῃ, ἂν μὴ εὕρισκῃ σχολεῖον ἱκανοποιῶν τὴν ἐπιθυμίαν του.

Ὁ παῖς ἤκουε μετὰ σεβασμοῦ, ὃν τῷ ἐνέπνεε πάντοτε ἡ ὀμιλία τοῦ πάππου του, καὶ προσεπάθει πάσῃ δυνάμει νὰ ἐννοήσῃ ὃ Ἄνδρόνικος, ὅστις εὕρισκετο ἤδη εἰς τὸ σημεῖόν του, καὶ ὅστις ἔβλεπεν ὅτι οἱ λόγοι του ἐπεδοκιμαζόντο ὑπὸ τῶν μᾶλλον ἡλικιωμένων ἐκ τῶν ἀκρατῶν του, ἤθελον ἔτι νὰ τῷ δεῖξῃ τὴν αὐταπόδεικτον ἀντίφασιν τῶν νομοθετῶν, οἵτινες διίσχυρίζοντο τοιοῦτους παραλογισμούς. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐνώπιόν μου εἶχον μικρὸν πολίτην δεκαετῆ ἢ δωδεκαετῆ, παρεκάλεσα τὸν κ. πάρεδρον νὰ φυλάξῃ τὴν εὐγλωττίαν διὰ τοὺς νομοθέτας, ἢ διὰ τὸ δημοτικὸν συμβούλιον καὶ ἠρκέσθην νὸ εἶπω εἰς τὸν Ἰωάννην.

«Γινώσκεις ὅτι ἔχομεν καθήκοντα πρὸς τὸν πλησίον μας, ὡς ἔχομεν τοιαῦτα πρὸς ἡμᾶς αὐτούς; βεβαίως. — Τὰ πρὸς τὸν πλησίον ἡμῶν καθήκοντα δὲν συνίστανται μόνον εἰς τὸ νὰ κάμνωμεν εἰς αὐτὸν καλὸν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀποκτήσωμεν πάσας τὰς ιδιότητας, αἵτινες εἶνε εἰς ἡμᾶς ἀναγκαῖαι πρὸς τοῦτο. Ὁ πάππος σου, ὅστις εἶνε τόσῳ σοφὸς, δὲν εἶνε ὠφελιμώτερος εἰς τὴν κοινότητα, παρὰ ὁ Ἄγγελῆς, ὅστις οὐδὲν ἄλλο ἐγίνωσκε παρὰ νὰ πίνῃ καὶ νὰ θορυβῆ, καὶ ἔνεκα τούτου ἐφυλακίσθη; Λοιπὸν, ὁ πάππος σου σπουδάζων δὲν ἐγένετο μόνον χρήσιμος εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν τόπον. Τὸ καθήκον λοιπὸν τοῦ ἀμαθοῦς εἶνε νὰ μανθάνῃ διὰ νὰ καταστῇ ὠφέλιμος πολίτης. Ἡ ὑποχρέωσις αὐτῆ δὲν εἶνε ἔτι γεγραμμένη ἐν τῷ νόμῳ, ἀλλὰ πρέπει νὰ γραφῆ, ἐπειδὴ θεμελιούται ἐπὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς δικαιοσύνης. — Ναί, ἀνάδοχέ μου, οὐδὲν ἀναγκαιότερον καὶ τελειότερον τούτου ὑπάρχει: —

Ἐπανήλθον ἔπειτα εἰς τὴν πρώτην μου ἐρώτησιν, καὶ ἠρώτησα τὸν Ἄνδρόνικον, ἂν πάντες ἐξε-

πλήρουν τὸ σχολικὸν καθήκον; «σχεδὸν, μοι εἶπεν ὀλίγιστα μόνον τέκνα περιφέρονται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, καὶ οἱ δύο υἱοὶ καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἄγγελῆ δὲν μανθάνουσι πλέον, ἀφ' ὅτου ὁ πατήρ των εἶνε ἐν τῇ φυλακῇ.»

Συνωμίλησα ὀλίγον ἔτι μετὰ τοῦ διδασκάλου καὶ τῆς διδασκαλίσσης, ἐνῶ ὁ Ἰωάννης ὅστις ἠκολούθει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς πρώτης ἐπεθύμει διακωδὸς νὰ τρέξῃ καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ὀλίγον. Τὸν ἀφήσαμεν λοιπὸν νὰ παίξῃ τὸν στρόμβον, ἐνῶ ἡμεῖς ἀπήλθομεν εἰς τὰ ἴδια.

Τὴν ἐπαύριον περὶ τὴν ἐβδόμην καὶ ἡμίσειαν τὸν ἐπανέειδον ὑπὸ τὸ παράθυρόν μου, κρατοῦντα ὑπὸ μάλης τὸ βιβλίον του. — «Ἀνάδοχέ μου, ἐφώναξε με ὄλην τὴν δύναμιν τῶν πνευμόνων του, ἰδοὺ ὁ μικρὸς πολίτης ὅστις πορεύεται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον του.»

— «Καλὸν θάρρος καὶ καλὴν ἡμέραν, τέκνον μου!»

ΚΕΚΑΛΥΜΜΕΝΗ ΠΡΟΤΟΜΗ

ΔΙΗΓΗΜΑ

(Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον ἀριθμὸν καὶ τέλος.)

Ἐκτοτε ἡ ἐν Ἰταλίᾳ διαμονὴ μοι ἐφαίνετο φρικτή. Ἀπεφάσισα νὰ κατοικήσω εἰς Παρισίους. Τὴν προτεραίαν τῆς ἀναχωρήσεώς μου περιπλανώμην ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν περὶ τὴν οἰκίαν τῶν Falghieri. Ἰδὼν τὸν Νίνον, τὸν ἐκράτησα παρ' ἐμοὶ ἐπ' ὀλίγον καὶ τῷ ἐνεχειρίσα ἐπιστολήν, τῷ ἔδωκα νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὄφειλε νὰ ἐγχειρίσῃ τῇ θείᾳ του Πίᾳ. Ἀπάντησις, ἢν ἀνέμενον, καὶ ἠτις τυχὸν θὰ με ἐπειθε νὰ ἀλλάξω ἀπόφασιν, δὲν ἦλθε καὶ ἀνεχώρησα. Ἡ διακοπὴ αὕτη τῶν σχέσεων, ἢν ἄλλοτε θὰ ἐπεθύμουν, ἐγένετο. Ἡ Φορναρίνα, — ὡς τὴν ἐκάλει περιφρονητικῶς ἡ Μαργαρίτα, — ἢς ἡ συγγένεια αὐτῆ μοι ἐφαίνετο τέως οὐχὶ κολακευτικὴ, — ναί, ἡ Φορναρίνα αὕτη, ἀφ' οὗ με ἠγάπησε, με ἔδωκε, με ἀπόθει, με ἐλησμόνησε! Ἐτιμωρήθην διὰ τοῦ ἐγκλήματός μου.

Ὁ χρόνος, ὃν ἐδαπάνησα, ὅπως ἐπισκεφθῶ ὅλα τῶν Παρισίων τὰ περίεργα μετὰ προσοχῆς, ἀφήρει ἀπὸ τῆς πληγῆς μου τὴν πικρίαν τῆς ὄλην. Πλὴν ὅταν ἡ σιωπὴ τοῦ ἐργαστηρίου με περιέβαλλε, τότε ἡ ἀνάμνησις τῆς παρελθούσης εὐτυχίας, ἐπανερχομένη ὡς σιδηροῦν ἐργαλεῖον χειρουργοῦ ἐν πληγῇ, ἀνεζωογάνει τὸ πῆθος μου. Μάτην εἰς ἀδιάκοπον ἐρ-

γασίαν ἐζήτουν τὴν λήθην καὶ τὴν γαλήνην τῆς καρδίας, ἠνθούον δυστυχῶς, ὅτι ἡ Πία κατεῖχεν αὐτὴν ὀλόκληρον, φέρουσα διαδοχικῶς τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀπελπισίαν, θλίψεις καὶ τύψεις.

Μὴ δυνάμενος νὰ ζήσω ἄνευ εἰδήσεως περὶ Πίας ἔγραφον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τῇ Πεππίνᾳ. Δι' αὐτῆς ἔμαθον, ὅτι ἡ ἀγαπητὴ μου, μεθ' ἢς συνδιελάγη, ἔχασε τὴν λαμπρὴν υἱεῖαν τῆς, ἐφ' ἣ ἔσεμνονόμην διότι μοι εἶπεν, ὅτι μοι ὄφειλε τὴν ἀνάκτησίν τῆς. Ἐμαθον πρὸς τούτους ὅτι ὁ Ἐδουάρδος ἐπεσκέπτετο συνηθέστατα τὴν οἰκογένειαν Falghieri καὶ ὅτι διεδόθη, ὅτι ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Πίας ἠτις τῷ ἠρνήθη αὐτὴν. Ὁλος ὁ κόσμος ἐθεώρει τὴν ἀρνησίαν τῆς τρέλλαν. Ἡ Πεππίνᾳ μοι ἔγραφεν ἐν μιᾷ τῶν ἐπιστολῶν τῆς, ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ἡ Πία ἐξηκολούθει νὰ με ἀγαπᾷ· συνεπέρινε δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ ὅτι ἡ θλίψις τῆς ἐδιπλασίωσεν ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ κ. Πάλμερ καὶ τῆς Μαργαρίτας εἰς Παρισίους. Διεισέτιτο, ὅτι μόνον σκοπὸν προσέτιθετο τοῦ ταξιδίου τῆς ἢ Ἀμερικανὶς τὴν ἐν Παρισίοις ἀνεύρεσίν μου. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ἡ Μαργαρίτα ἀνεκάλυψε τὴν κατοικίαν μου καὶ με ἐπεσκέπτετο. Πλὴν ὄλαι αἱ προσπάθειαι τῆς ὅπως ἐπαναφέρῃ παρελθόν, ὅπερ δυνατὸν νὰ τῇ ἦτο εὐτυχῆς, ἐστάθησαν μάταιαι. Τέλος ἐπιστολή, χρονολογουμένη μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπὸ τῆς παραλαβῆς τῆς τελευταίας, καὶ μὴ λέγουσα οὐδὲν περὶ τῆς ἀπελπιστικῆς καταστάσεως τῆς υἱεῖας τῆς Πίας, ἢν ἴσως οὐδ' ὑπόπτειον κἂν οἱ περὶ αὐτὴν, ἢ ἤθελον νὰ μοι κρύψωσι, μοι ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ ἐννοήσω, ὅτι ἡ παρουσία θὰ τῇ ἦτο οὐ μόνον εὐάρεστος ἀλλὰ ἴσως καὶ σωτηρία πάλιν.

Ἡμην ἀπών.

Ἐλαβον τὴν ἐπιστολήν δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξίν τῆς. Ἀπήνησα ἀμέσως, ὅτι ἀναχωρῶ.

Ὅταν πέρυσι σᾶς συνήντησα ἐν Φλωρεντίᾳ, εἶχον μόλις φθάσει ἐκεῖ, πλήρης ἐλπίδων. Ὀλίγας ὥρας πρότερον εἶχον μεταβῆ εἰς Fiesole ὅπως συσκεφθῶ μετὰ τῆς Πεππίνας περὶ τοῦ καλλιτέρου μέσου πρὸς ἀποφυγὴν μεγάλης συγκινήσεως τῆς Πίας ἐπὶ τῇ ἐπανόδῳ μου. Πλὴν δὲν τὴν εὔρον. Τὴν ἐπαύριον λίαν πρῶτ' εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὸν οἰκίσκον τῆς.

Ἄμα ἰδοῦσά με ἡ πτωχὴ κόρη μοι ἔτεινε μετὰ θλίψεως τὴν χεῖρα, λέγουσά μοι συγχρόνως:

— Ἄτυχῆς Κάρολε, ἦλθες πολὺ ἀργά, ὁ ἄγγελός μας ἀπέπτη!

Χείμαρρος δακρῶν διέφυγε τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

— Ἐν ὀνόματι τοῦ οὐρανοῦ, τὴν ἐρωτῶ, περὶ τίνος λαλεῖς;

— Δὲν ἐννοεῖτε; κλαίω τὴν Πίαν.

— Ἀπέθανεν ἡ Πία;

— Ναί, ἀπέθανεν ὡς ἀγία, ὡς μάρτυς. Χθές, συνωδέυσαμεν αὐτὴν εἰς τὴν τελευταίαν τῆς κατοικίαν.

Τότε ἤσθην τὴν κόμην μου ἀνατριχίσαν, τοὺς ὀδόντας μου συγκρουομένους ἀλλήλοις, καὶ ὄλον τὸ σῶμά μου τρέμον σπασμωδικῶς, ὡσεὶ κάλυμμα πυκνὸν ἐκάλυπτε τοὺς ὀφθαλμούς μου· ἐκάλυψα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἔκυψα τὸ πρόσωπον πρὸς τὴν γῆν. Ὅταν συνῆλθον, ἐκοιτώμην ἐπὶ σιδηρᾶς κλίνης ἴσως ἐφ' ἣς ἀνεπαύθη ἄλλοτε ἡ Πία· ἡ Πεππίνᾳ καὶ ὁ θεῖος πάτερ Balzani με ἐπεριποιούντο. Ἀνεμνήσθη τῶν πρὸ μικροῦ συμβάντων καὶ τιναχθεὶς μακρὴν ἀπὸ τῆς κλίνης μου:

— Ὅχι, ὄχι, ἀνέκραξα, δὲν ἀπέθανεν. Ἀδύνατον νὰ ἀπέθανε χωρὶς νὰ με ἴδῃ, χωρὶς νὰ με συγχωρήσῃ.

— Σὲ ἐσυγχώρησε, Κάρολε, μοι λέγει ἡ Πεππίνᾳ: μοι ἀνέθηκε νὰ σοὶ τὸ εἶπω. Κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμᾶς ἐψιθύρισεν εἰς τὸ οὖς μου. ὁ Κάρολος δὲν θὰ ἔλθῃ ἢ ἴσως ἔλθῃ πολὺ ἀργά· δὲν θὰ προλάβω νὰ τῷ εἶπω, ὅτι τῷ ἐσυγχώρησα καὶ ὅτι λυποῦμαι διὰ τὴν λύπην, ἢν προῦξένησα αὐτῷ. Ἐπανάλαβε αὐτῷ τοὺς λόγους μου προσθέτουσα, ὅτι φέρω μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν μνήμην τοῦ ἀσπίλου ἔρωτός μας. Ἄν ἴδῃς ὅτι ὁ θάνατός μου καθιστᾷ αὐτὸν μελαγχολικόν, προσπάθησον νὰ τὸν παρηγορήσῃς. Ἐκεῖ ἐπάνω θὰ προσέυχωμαι ὑπὲρ αὐτοῦ.

— Πράγματι λοιπὸν, ἀπέθανε! Σκληρὸς Θεὸς, παῖζεις καὶ σὺ μετὰ τὰ ἀδύνατα πλάσματα, πέμπων ἀγγέλους, ὅπως δεῖξῃς τὸ δυνατὸν τῆς εὐδαιμονίας καὶ σπεύδεις ἀμέσως νὰ τοὺς ἀνακαλέσῃς κατόπιν!

— Υἱέ μου, μοι λέγει τότε ὁ πάτερ Balzani μὴ μέμφου τοῦ Θεοῦ, διότι ἀγνοεῖς τὰ σχέδιά του. Τίς σοὶ λέγει, ὅτι ἡ δοκιμασία, ἢν ὑπέστης δὲν ἐγένετο ἀπὸ σκοποῦ, ὅπως σὲ ἀποσπάσῃ ὁδοῦ ἀλλοτρίας σοι, καὶ σὲ φέρῃ εἰς ἄλλην ἐν ἣ καταλληλότερον θὰ ἐκτελέσῃς τοὺς σκοποὺς τῆς προνοίας; Κλαῦσε: τὰ δάκρυα σὲ ἀνακουφίζουσι· ἀλλὰ μὴ βλασφήμει.

Τὰ δάκρυά μου ἐστέρεισαν ὁ πόνος τὰ ἐκράτει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ μεθ' ὅλας τὰς παραινέσεις τοῦ ἀγαθοῦ γέροντος ἡ καρδία μου διηγείρετο ἔτι μᾶλλον· ἔσπευσα νὰ ἀναχωρήσω, νὰ ἀπομονωθῶ. Ἐχαίρετιστα τὴν Πεππίναν καὶ τὸν θεῖόν της καὶ κατήλθον πεζῇ μέχρι Φλωρεντίας, ὅπου δὲν ἔμεινα

ἢ ὅπως εὖρω ἓνα Vetturino ὅπως μὲ φέρῃ εἰς Πρατό.

Κατὰ τὴν μετάθεσίν μου κατελήφθη ὑπὸ πυρετοῦ ἰσχυροτάτου. Ἡσθάνομην ἑμαυτὸν ἐκνευρισμένον ἐνόμιζον ὅτι τὸ σῶμά μου διελύετο ἐνίοτε πάλιν, τοῦναντίον, ἡσθάνομην τοσοῦτον ἐρεθισμόν, ὥστε ἐνόμιζον ἑμαυτὸν ἰσχυρὸν νὰ ἀντιπαλαίσω πρὸς ὄλην τὴν φύσιν. Ἐνίοτε πάλιν ἡσθάνομην ὄνυχας γυπὸς κατασχίζοντας τὴν καρδίαν μου, ἐν ᾧ ἡ χεὶρ μου κινουμένη αὐτομάτως καὶ διὰ νὰ τοὺς συλλάβῃ ἔσχιζε διὰ τῶν δυνύων τῆς τὸ στήθός μου.

Πλησιάζοντας εἰς τὴν πόλιν εἶδον χωρικὸν νοχελῶς βαδίζοντα ἐν τῷ ἀγρῷ καὶ ἄδοντα, ὀλίγον ἔλειψε νὰ τοῦ φωνάξω: σιώπα, ἄθλιε! ἀγνοεῖς, ὅτι ἀπέθανε;

Τέλος ὁ Vetturino μὲ ἀφῆκε πρὸ τῆς θύρας τοῦ κοιμητηρίου. Ἐν πόλει ὀλίγων χιλιάδων κατοίκων οἱ θάνατοι δὲν εἶνε πολλοί. Ὁθεν εὐκόλως ἀνεῦρον τὸν τάφον τῆς φιλάτης. Ἐρρίφθην κατὰ γῆς, κράζων: Πία, φιλάτη Πία, μὲ ἀκούεις; Ἀποκρίθητι... Ὁ Κάρολος ἤλθε νὰ σὲ ἀποχαιρετίσῃ. Πλὴν ὄχι, ἀδύνατον, ὅτι ἀπέθανες... σὲ ἔθαψαν ζῶσαν, οἱ ἀνόητοι... Ἐκοιμήθης, ἀναμένουσά με... Πῶς θὰ ὑποφέρῃς ἐν τῇ κλίνῃ σου. Πόσω θὰ βαρύνῃ ἐπὶ σὲ τὸ χῶμα... σὲ πνίγει... σὲ ἀκούω κρᾶζουσάν... μοι τείνεις τὰς χεῖρας... Περίμενε, περίμενε, σπεύδω, νὰ σὲ ἀπελευθερώσω καὶ νὰ σὲ φέρω μακρὰν τοῦ κατηραμένου τούτου τόπου. Σοὶ πρέπει νυμφικὸς θάλαμος... Πόσω ὠραία θὰ εἶσαι ἐν λευκῇ νυμφικῇ ἐσθῆτι! Καὶ ἐν ᾧ παρετήρουν οὕτω, ἔσκαπτον τὴν γῆν διὰ τῶν χειρῶν... ἦσαν καθημαγμένοι... Αἱ δυνάμεις μου ἐξηντλήθησαν, ἀπηλπισμένος δὲ καὶ παρατηρῶν ἔλαβον γρόνθον χόματος καὶ ῥίπτων αὐτὸν κατὰ τοῦ οὐρανοῦ! Θάνατε, ἀληθῶς ἐνίκησας! ἔκραξα! Σκαιὰ θεότης, λάβε καὶ τὸ θῦμα τούτου σοὶ ἀνήκει!... Δὲν μὲ ἤθελε.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἠγέρθη ἕνεκα ὑετοῦ. Ἔστην ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ ἐσύρθην μέχρι τῆς οἰκίας μου ὑποτρέμων καὶ ἐξηντλημένος διότι δὲν εἶχον φάγει οὐδὲ πίνει ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Ὄταν μὲ εἶδεν ἡ Γάζα ἀφῆκε κραυγὴν τρόμου· μόλις ἐπρόφθασε νὰ μὲ ὑποστηρίξῃ.

I.

Μετὰ τὴν διήγησιν ταύτην, ἣν ἤκουσα μετὰ τῆς μεγαλητέρας προσοχῆς καὶ μετὰ ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος καὶ βαθυτάτης συγκινήσεως, ὁ Κάρολος Ῥινάλδης ἤγειρε τὸ κάλυμα τῆς προτομῆς, ἣν μόλις εἶχον διῶξει ὑπ' αὐτὸ πρὸ μικροῦ καὶ δεικνύων μοι αὐτὴν μετ' ἐνθουσιασμοῦ μοι λέγει:

— Ἴδου αὕτη ἡ θεία Τοσκανέλλη, ὁ μόνος μου ἔρωσ, ἡ εὐτυχία μου! Ἴδου ἡ ἀγγελικὴ Fornarina, ὠραιότερα καὶ ἀγνοτέρα τῆς τοῦ Raffaello Sanzio! Εἶπέ μοι δὲν ἀναγνωρίζεις ἐν αὐτῇ τὴν γυναῖκα ἧς σοὶ διηγήθη τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ σκληρὸν πεπρωμένον! Ναί, φίλε μου, εἶνε τὸ ἄριστον τῶν ἔργων μου, διότι ἐνεφύσησα ἐν αὐτῷ ὄλην μου τὴν ψυχὴν ἐξηντλήθη. Μετ' αὐτὴν δὲν εἶμαι τίποτε. Τὰ πάντα δι' ἐμὲ ἐτελείωσαν. Θέλω νὰ ἀναπαυθῶ ἡ ἀηδία τοῦ βίου μὲ καταβάλλει. Θέλω νὰ ζῶ ἐν ταῖς ἀναμνήσεσί μου μόνον ἔζησα.

— Ὅμιλεῖς οὕτω εἰκοσιπενταετῆς ἔτι! Παραφρονεῖς!

— Παραφροσύνη εἶνε νὰ μὴ βλέπω, ὅτι καίτι, εἰκοσιπενταετῆς εἶμαι γεροντότερος γέροντος. Ἀληθῶς νέοι εἶνε ὅσοι ἔχουσιν ἔτι πόθους νὰ ἱκανοποιηθῶσιν αὐτοὶ τοὺς ὠθοῦσιν τοὺς ὑποστηρίζουσι καὶ τοὺς ἐνισχύουσι. Δι' ἐμὲ τὰ πάντα ἔληξαν μετὰ τὸν θάνατον τῆς Πίας· ἀπέθανεν ἐξ ἔρωτος πρὸς με, καὶ ὁ θάνατός της μὲ φονεύει. Τοῦλάχιστον ὅμως, θέλω νὰ ἀναπαυθῶ παρ' αὐτὴν, ὅπως ἐκεῖ κοιμηθῶ τὸν τελευταῖον μου ὕπνον. Ὁ ἀναχωρήσω δι' Ἰταλίαν, φέρων μετ' ἐμοῦ τὴν προτομὴν ταύτην, ἣν θὰ θέσω ἰδίαις χερσίν ἐπὶ τοῦ τάφου της, μνημεῖον ἔρωτος καὶ ἐξαγνισμού.

Δὲν ἐπεχείρησα οὐδὲν μέσον παρηγορίας διότι ἔβλεπον, ὅτι εἶχον ἐνώπιόν μου ψυχὴν ἣτις δὲν ἤθελε νὰ παρηγορηθῇ.

Ἀφ' οὗ ἐθαύμασε ἅπαξ ἔτι τὸ ἀριστούργημα τῆς νεωτέρας γλυπτικῆς, δίδον νέαν ζωὴν εἰς ἄλλο ἀριστούργημα καλλονῆς ὀνομαζόμενον Πίαν Τοσκανέλλη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἀπεχαιρέτισα τὸν φίλον μου Κάρολον Ῥινάλδην, πλὴν οὐχὶ χωρὶς νὰ μοι ὑποσχεθῇ ὅτι θὰ μοι γράψῃ.

ΙΑ'.

Μετὰ ἕνδεκα ἡμέρας ἀνεγίνωσκον τὰ προηγηθέντα, ὅταν ἔλαβον ἐπιστολὴν ἐκ Πρατό· ἰδοὺ αὕτη. Carissimo

Μόλις φθὰς εἰς Prato ἐνησυχλήθη εἰς τὸ καλέσαν με ἐνταῦθα, δηλαδὴ τὴν τοποθέτησιν τῆς προτομῆς τῆς φιλάτης μου Πίας ἐπὶ τοῦ τάφου της, ἐφ' οὗ φαίνεται σήμερον ἐπὶ τῆς ἐκ γρανίτου βάσεώς του, προπεφυλαγμένης ἀπὸ τὰς προσβολὰς τῆς κακοκαιρίας ὑπὸ σηκόν. Εἶνε ἐκεῖ ὡς madone ἐπὶ τοῦ βωμοῦ της, πρὸ τοῦ ὁποίου κλαίω ἐκάστην πρωτὴν. Περιεβαλα τὸν τάφον διὰ φράκτου σιδηροῦ, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἀνοῦσι τὰ φίλτρα τῆ φίλης μου νεκρὰ ἄνθη.

Ἄ, φίλε μου, πόσα παράδοξα βλέπει ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ! Πιστεύεις ὅτι ὁ θίγων σχεδὸν τὸν τάφον τῆς Πίας τάφος, ἐγκλείει τὸν νεκρὸν τοῦ Ἐδουάρδου; Ναί, ὁ ἀτυχὴς νέος, τὴν ἡγάπα· δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ αὐτῆς. Πρὶν ἀποθάνῃ ἐξέλεξε τὴν θέσιν καὶ νῦν ἀναπαύεται παρ' αὐτὴν. Ἐκεῖνος ἀπέθανε καὶ ἐγὼ ζῶ ἔτι! Πικρὰ εἰρωνεία! Τὸ πρῶτον δυσηρεστήθη, διὰ τὴν ἀρπαγὴν, καί, αἰσχύνομαι νὰ τὸ ὁμολογήσω, ἔδηξε τὴν καρδίαν μου ὁ φόβος, πλὴν ταχέως ἠγνόησα, ὅτι πέραν τοῦ τάφου τὰ ἄθλια ἀνθρώπινα πάθη μας χάνονται. Νομίζω μάλιστα, ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ ἀγαπήσω τὴν μνήμην ἐκείνου, ὅστις τόσω τὴν ἡγάπησεν. Ἐξήγητον τοῦτο, ἂν δύνασαι, φίλτατε φίλε.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς μου συνήντησα τὸν Νίνον παίζοντα ὀλίγον μακρὰν τοῦ πατρὸς του. Ἄμα μὲ εἶδεν ἔτρεξε πρὸς με, καὶ ἀφοῦ μὲ ἠσπασατο ἔλαβεν ὕφος τεθλιμμένου. Τὸν ἠρώτησα τί εἶχε. Κλαίων δε τότε καὶ διασταυρῶν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν, μιμούμενος τὴν κατάστασιν κοιμωμένου· ἔπειτα ἔδειξε μεμακρυσμένον σημεῖον. Μοὶ ἔλεγε κατὰ τὸν τρόπον τοῦ ὁμιλεῖν ὅτι ἡ Πία ἀπέθανε καὶ κεῖται ἐκεῖ μακρὰν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα μου· ἔθλιψα αὐτὸν ζωηρῶς ἐπὶ τῆς καρδίας μου καὶ ἔφυγον.

Χθὲς κυριακὴν, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, εὐρισκόμενος παρὰ τὸν ἐγκλείοντα, ὅτι ἡγάπησα τάφον, εἶδον τοὺς Φαλγκιέρι ἐρχομένους εἰς ἐπίσκεψιν τῆς ἀτυχῆς Πίας. Ἐκρύβην ὀπισθεν τοῦ μνημείου τοῦ Ἐδουάρδου. Ὁ Νίνος ἐβάδιζε παρὰ τὴν μητέρα του, ἐξετάζων πᾶν τὸ περιβάλλον αὐτὸν μετ' ἐκπλήξεως καὶ φόβου. Φθὰς εἰς τὸν σιδηροῦν φράκτην, ἠτένισε τὸ μνημεῖον, καὶ αἶφνης ὡς ὑποκύπτων εἰς ἐπιρροὴν Θεοῦ, μετὰ κρίσιμου ταραχῆς ἀνέκραξε: Pia! Pia! la zia Pia!

Τὸ πτωχὸν ἄλλαν τέκνον ἀνέκτησε τὸν λόγον. Ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ σχεδὸν πιστεύσαντες εἰς θαῦμα, ἤρξαντο ἀσπαζόμενοι αὐτὸ μετ' ἐκχύσεως χαρᾶς καὶ κατανύξεως θρησκευτικῆς. Ὁ Νίνος εὐτυχῆς καὶ θριαμβεύων, ἐπανελάβε Pia! la zia Pia! δεικνύων τὴν προτομὴν. Τότε ἡ ἀδελφὴ τῆς Πίας εἶδε καὶ ἐκίνησε τὴν προτομὴν μετ' ἐνδείξεως ἐσωτερικῆς χαρᾶς. Ἀνεγίνωσκον αὐτὴν ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν της καὶ ἐνκλιᾶται αἰσθήματα, λύπης καὶ χαρᾶς, θαυμασμοῦ. Εἶτα δὲ στρεφομένη πρὸς τὸν σύζυγόν της, μείναντα, ὡς ἀπολιθωμένοι:

— Εἶναι πράγματι ἐκείνη! πῶς τῇ ὁμοιάζει! νο-

μίζεις, ὅτι ὁμιλεῖ. Μόνος ὁ signor Caralo Rinaldi ἦν ἱκανὸς νὰ ἀποδώσῃ ἡμῖν αὐτὴν. Ἀναμφιβόλως αὐτὸς ἔκαμεν ὅλα ταῦτα.

— Ναί, ἐγὼ, λέγω, προχωρῶν, καὶ ἐννοεῖτε οὕτω πῶσω τὴν ἡγάπησα.

Ἐπὶ στιγμὴν συνεδέθημεν ἐν δακρύοις καὶ λυγμοῖς. Τέλος ἡ ἀδελφὴ τῆς Πίας μοὶ λέγει:

— Ἐν τῇ δυστυχίᾳ μας ὀφείλομεν νὰ εὐλογῶμεν ἔτι τὸν οὐρανόν, διὰ τὸ θαῦμά του, ὅτι ἀπέδωκε τὸν λόγον εἰς τὸ φίλτατον τοῦτο τέκνον μας. Καὶ τούτου πάλιν αἰτία εἴσθε σεῖς: Εὐλογητὸς νὰ εἴσθε καὶ ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἠξίωσε νὰ γείνω ἀδελφός σας ἐνώπιον τοῦ κόσμου, ἐν τῇ καρδίᾳ μου ὅμως εἶμαι καὶ θὰ εἶμαι.

Ὁ Φαλγκιέρι δὲν ἠδύνατο ἄλλο, ἢ νὰ θλίψῃ τὴν χεῖρά μου· τοῦτο ὅμως ἤρκεσε νὰ μοὶ ἀποδείξῃ, ὅτι ἀπέκτησεν ἓνα ἔτι φίλον. Ὁ Νίνος μὲ ἠσπασθη, ἐπαναλαμβάνων, Πία, Πία!

— Φίλτατε παῖ! εἴθε ἡ λέξις αὕτη, ἣν πρώτην ἐπρόφερες, νὰ σοὶ κομίσῃ τὴν εὐτυχίαν!

Ἡ Κυριακὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τελειώσῃ ἄνευ νέας συγκινήσεως. Ἐν ᾧ ἠσυχολούμην ποτιζῶν τὰ ἄνθη τοῦ τάφου τῆς Πίας γυνὴ νέα ἔκλινε τὸ γόνυ παρὰ τὸν τοῦ Ἐδουάρδου. Τὴν ἀνεγνώρισα ἀμέσως, ἂν καὶ πέπλος πυκνὸς ἔκρυπτε τὸ πρόσωπόν της· ἦτο ἡ Μαργαρίτα. Μετὰ σύντομον προσευχὴν, ἠγέρθη καὶ μοὶ εἶπε χωρὶς νὰ ἀποκαλύψῃ τὸ πρόσωπόν της!

— Signor Garlo, δύσκολον νὰ εὕρῃ τις τὴν εὐτυχίαν ἐπὶ τῆς γῆς.

— Ἀληθῶς, ἀλλὰ θὰ ἀνεύρωμεν αὐτὴν ἐκεῖ ἐπάνω.

— Πιστεύω, ἐψιθύρισε, καὶ ἔσπευσε νὰ φύγῃ.

Σήμερον ἦλθεν ὁ πάτερ Balzani, ἐπεσκεψθῆν μετ' αὐτοῦ τὴν Πίαν. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν δὲ συνωμιλήσαμεν ἐπὶ μακρὸν. Εἶνε πολὺ ἀνεπτυγμένος καὶ πρὸ πάντων εὐφυέστατος. Νομίζω, ὅτι θὰ κατορθώσῃ νὰ μὲ πείσῃ, ὅτι ὑπάρχει τι κρεῖττον τῶν παρὰ τοὺς τάφους δακρύων καὶ προσευχῶν. Αὔριον θὰ τὸν ἐπισκεφθῶ ἐν τῇ μονῇ του. Ἄν δὲν σοὶ γράψω πλέον, σημεῖον ὅτι μὲ ἔπεισε νὰ γνωρίσω τὴν ὁδόν, ἣν ἀγωνῶν δὲν ἠκολούθησα μέχρι τούδε. Ἄμα δ' ἀκολουθήσας ταύτην, φοβοῦμαι, ὅτι δὲν θὰ ἔχω πολλὰ νὰ γράψω εἰς ἄνθρωπον ἀκολουθοῦντα τὸν σίφωνα τοῦ κόσμου.

Ὅπωςδὴποτε, σὲ παρακαλῶ νὰ πιστεύσης, ὅτι σὲ ἡγάπησα ὅσω ἐπιτρέπεται εἰς καρδίαν ἐρώσαν. Τὸ κατὰ σέ, πιστεύω ὅτι θὰ τηρήσης ἀγαθὴν μνήμην τοῦ ἐπιτρέψαντός σοι νὰ ἀναγνώσῃς ἐν τῇ καρ-

δία του τὰς περιπετειάς ἔρωτός του ἀτυχούς. Ἄν ἐδείχθη χαρακτηῆρος ἀσθενοῦς, ἂν ἐπλανήθη, λυπήσου τον ἀναλογιζόμενος, ὅτι τὸ ἔπραξε, θέλων νὰ πράξῃ ὅτι κρεῖττον.

CARLO RINALDI.

TELLOS

Ο ΓΚΑΡΦΗΛΔ ΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΤΕΚΤΩΝ

Ἄναγιώσκωμεν ἐν τῇ ἀγγλικῇ ἡμερηίδι: THE FREEMASSON:

Σύμπασα ἡ Τεκτονικὴ Ἀδελφότης ἡ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ κράτους, ἅτε συγκειμένη πάντοτε ἐκ φιλοπατρίδων πολιτῶν ὅπουδήποτε ὁ κληρὸς αὐτῶν λάχῃ, θὰ λυπηθῇ σφόδρα ἀκούουσα τὸν παράκαιρον καὶ λυπηρὸν θάνατον τοῦ Προέδρου τῶν Ἦνωμένων Πολιτειῶν στρατηγοῦ Γκάρφηλδ. Τὸ πρῶτον θερμὸν καὶ εἰλικρινὲς αἰσθημα, ὅπερ κυριεῖται τοῦ πνεύματος ἡμῶν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ θλιβεροῦ τηλεγραφήματος, εἶναι προσωπικὴ λύπη, ἀλλὰ τὸ δεύτερον εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα ἀγανάκτησις καὶ ἐντροπὴ διότι ὑπῆρξε δυνατὸν ὅπως ὁ δικακεκριμένος οὗτος ἀνὴρ εὐρισκόμενος ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ τῶν δυνάμεων του καὶ ἐν τῷ γοῆτρῳ ἐντίμου καὶ εὐγενοῦς βίου, καταβλήθῃ πρόωρος ὑπὸ τῆς χειρὸς ἀνάδρου δολοφόνου. Ἐν τῇ τὰ μάλιστα κακοβούλῳ ταύτῃ συνεπιεία φοβεροῦ καὶ ἀποτροπαίου ἐγκλήματος ἡ Ἀμερικὴ, ἡ Μεγάλῃ Βρετανία καὶ ὁ Καναδᾶς πενθοῦσιν ὡς εἰς λαός. Εἶναι τῇ ἀληθείᾳ καταπληκτικὸν νὰ φαντασθῇ τις εἰς ποῖα ἀπέλπιδα μέσα προβαίνει ἡ ἐσχάτη ἀνοσιότης τοῦ Μηθερισμοῦ καὶ πόσον βαθέως τὰ ὀλέθρια δόγματα ἀπεχθοῦς βίας δύνανται νὰ διασειώσωσι τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων καὶ παρρακινήσωσι τοὺς μυστικούς πράκτορας ἢ τοὺς ἐμμίσθους κακούργους ὅπως διαπράξωσιν ἔργα, ἅπερ ἐμφαίνουσι τὴν κατάπτωσιν τῆς κοινῆς ἡμετέρας ἀνθρωπότητος.

Ἡμεῖς, ὡς Ἐλεύθεροι Τέκτονες, ἔχομεν καὶ ἔτερον δεσμὸν πρὸς τὸν ἐν μακαρίᾳ τῇ λήξει δολοφονηθέντα Πρόεδρον, διότι ἦτο ἀδελφὸς τοῦ τάγματός μας καὶ διότι ἀδυνατοῦμεν νὰ μὴ φρονῶμεν καὶ πιστεύωμεν ὅτι τὰ ἐντίμα καὶ εὐεργετικά δόγματα τῆς Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς ἐπέδρασαν ἐπὶ τῶν ἐξόχων αὐτοῦ πράξεων ὡς πρὸς τὴν ἀπέχθειαν τῆς ἀχαλινώτου βιοπραγίας, ὡς πρὸς τὸν σεβασμὸν τῆς τάξεως καὶ τῶν νόμων, ὡς πρὸς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τοῖς δόγμασιν, ἅπερ χαρακτηρίζονται ἐπισήμως τὰς δ-

μολογίας καὶ πράξεις αὐτοῦ παρουσιάζουσι τοσοῦτον ἐμφατικῶς τὸ ἀληθές ἀπαύρασμα πραγματικῆς καὶ ζώσης Ἐλευθέρας Τεκτονικῆς.

Αἱ συμπάθειαι ἡμῶν ὡς Ἐλευθέρων Τεκτόνων φυσικῶς ἀπευθύνονται πρὸς τὴν ταλαίπωρον καὶ πενθοῦσαν χήραν καὶ τὰ ὄρφανά, δι' ἃ εὐχόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας, πᾶσαν τὴν καρτερίαν καὶ παρηγορίαν, ἣν ἡ θρησκεία ἐν τῇ κλοκαγάθῳ προνοίᾳ T.M.A.T.S. δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὰς ἐφικτὰς πρὸς πραγμάτωσιν. Καὶ ὕστερον ὀφείλομεν νὰ συμπαιθῶμεν πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸν λαόν, στερηθέντα τοῦ ἀρχηγοῦ του ὑπὸ τοιαύτας δυσχερεῖς περιστάσεις, πεποιθότες ἐν τούτοις ὅτι ἡ εἰρηνικὴ πρόοδος καὶ εὐμερία τοῦ μεγάλου τούτου λαοῦ θέλει προστατευθῆ καὶ ἀναπτυχθῆ ὑπ' Ἐκείνου, ὅστις ἐν τῇ ἠθικῇ Κυβερνήσει τοῖς Οἰκουμένης παράγει τὸ καλὸν ἐκ τοῦ κακοῦ.

Ἀλλὰ ποῖαν ἀποστροφὴν αἰσθανόμεθα ἐπὶ τῷ φρικαλέῳ τούτῳ ἐγκλήματι καὶ ταῖς παραπλησίαις ὀμότησι πρὸς τὰς τάσεις τῶν μισαρῶν ἐκείνων ἐταιριῶν, αἵτινες κηρύττουσι τὴν δολοφονίαν καὶ ὧν ἀναπεπταμένος σκοπὸς καὶ κρυφία πρόθεσις φαίνεται ἡ ἐκρίζωσις τῶν δικαιωμάτων τῆς ἰδιοκτησίας, τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας, πάσης τῆ ἐξουσίας ὑποταγῆς, καὶ πάσης ἰδέας τιμιότητος, καθήκοντος καὶ ἀσφαλείας. Διὰ τοιούτων κηρυγμάτων τὰ πνεύματα πολλῶν ἐξυμώθησαν ἤδη καὶ τοῦτο φαίνεται ὅτι παρορμᾷ τὸν μανιῶδη καὶ τὸν ἀνανδρον εἰς πράξεις ὧν τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι καὶ δύναται νὰ γείνη ἡ βλάβη τῶν πολλῶν ἐκ τῆς φαυλότητος τοῦ ἐνός. Ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ ἐνδόξου ἀδελφοῦ, διέταξε πένθος Αὐλικόν, ὅπερ, μὴ ἔχον προηγούμενον, ἔχει σπουδαίαν σημασίαν διὰ τὸν Ἀμερικανικὸν καὶ τὸν Ἀγγλικὸν λαόν.

ΔΑΚΡΥ ΦΙΛΗΣ¹

Μὴ δυσανασχετήσης, ὦ μακαρία ψυχὴ τῆς Κάκιας, διότι ἔρχομαι ὀλίγον βραδέως νὰ κλαύσω ἐπὶ τοῦ τάφου σου, καὶ νὰ βάνω αὐτὸν μὲ ὀλίγα δά-

¹) Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἀνωτέρω δάκρυ φίλης, ὅπερ εἶναι προῖον καρδίας εὐαισθητοῦ καὶ σφόδρα λυπομένης ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ φίλης, ἣτις ἦτο τῆ ὅτι κόσμος καὶ σέμνωμα τῶν γονέων τῆς. Συλλυπούμενοι ἀπὸ καρδίας τοὺς δυστυχεῖς γονεῖς, εὐχόμεθα νὰ ἐπουλώσῃ ταχέως τὸ μέγιστον τοῦτο τραῦμα ἢ μόνη παρηγορία τῶν θλιβομένων θρησκεία ἡμῶν.

κρυα, δάκρυα λύπης καὶ πένθους, τὰ ὁποῖα ἡ πρόωρος ἀφ' ἡμῶν ἀναχώρησις σου εἰς πάντας τοὺς γνωρίσαντάς σε ἀφῆκε. Μὴ δυσανασχετήσης, ὦ γλυτὰτῃ ψυχῇ, διότι ὑπὸ τῆς προσφάτου λύπης κατεχρήμενὴ δὲν ἠδυνήθην νὰ σκεφθῶ, δὲν ἠδυνάμην νὰ ἀρθρώσω λέξεις τινὰς καὶ ν' ἀπευθύνω σοι τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν!

Δὲν εἶχον ἔτι ἐπουλωθῆ οἱ κατὰ εὐθαλοῦς καὶ κομῶντες δένδρου, τοῦ ἐντίμου οἴκου τοῦ κυροῦ Ἄρσιεῖδου Δακαλέξη, κατενεχθέντες βαρεῖς τοῦ Χάρωτος κτύποι, δι' ὧν ἀλλεπαλλήλως ἐκόπτοντο τοιοῦτοι θαλεροὶ κλώνες, καὶ ἐπέπρωτο ἔτι καὶ πάλιν νέαι φοβερῶτεραι ἀλγηδόνες νὰ προσβάλωσι τὸν εὐγενῆ οἶκον.

Ναί! Νέος κτύπος ἀπέλοψε κλάδον νεαρόν, κλάδον εὐώδη, κλάδον, κόσμον καὶ στολισμὸν παρέχοντα, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς συγγενεῖς, τοὺς οἰκείους, τοὺς φίλους. Ὁ Χάρων σφοδρὸς καὶ ἀμείλικτος ἐπέπεσεν ἐφέτος, ἐν τῇ ἐνσκηψάσῃ εἰς τὰς Ἀθήνας Θεομηνίξ, καὶ τὸ δρέπανον αὐτοῦ δὲν ἐθέριζε τὰ προστυχόντα δένδρα, οἱ κτύποι αὐτοῦ δὲν κατεφέροντο ἐπὶ ἀχρήστων καὶ ἐξηραμμένων κλάδων, ἀλλ' ἐξέλεγε τὰ καρποφώτερα καὶ εὐγενέστατα τῶν δένδρων καὶ ἔκοπτεν ἐκ τῶν κλάδων τοὺς καλλίστους καὶ ὠραιότατους. Τοιοῦτον πάγκυλον κλάδον ἀπέκοψεν ἐκ δένδρου εὐγενοῦς καὶ καλλικάρπου, τὴν καλὴν Κάκιαν. Ἀπεκόπη, ὦ Κάκια, ἐκ τῆς εὐγενοῦς δέσμης τῶν κλάδων τοῦ εὐθαλοῦς δένδρου τοῦ οἴκου σου, καὶ ἀφῆκες ὀδύνην καὶ θλίψιν, οὐ μόνον εἰς τοὺς πολυκλαύστους γονεῖς σου, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας τοὺς γνωρίσαντας τὴν ἀγγελικὴν μορφήν καὶ ψυχὴν σου.

Δὲν ἐπεμβαίνω, ὦ μακαρία ψυχὴ, εἰς τοῦ ὕψιστου τὰς βουλὰς, δὲν εἰσδύω εἰς μυστήρια ἀκατάληπτα εἰς ἡμᾶς τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς. Πιστεύω ὅμως ἀδιστακτως, ὅτι ἐν οὐρανῷ διάγεις μετὰ τῶν ἀγγέλων. Ἄλλ' ἡμᾶς ἐνταῦθα ἀφῆκες ὄρφανούς καὶ ἀπωῆσμεν σὲ τὴν καθρωτάτην φίλιν, αἱ φίλαι σου στερηθεῖσαι σοῦ σωματικῶς, ἀπωλέσχαμεν τὴν ἐμφυτον τῆς ἀρετῆς εἰκόνα, τὸ κάτοπτρον τρυφερᾶς καὶ εὐαισθητοῦ καρδίας, τὸ παράδειγμα σεμνότητος καὶ ἀξιοπρεπειᾶς. Ἄλλ' οὐχί! δὲν σὲ ἀπωλέσαμεν, φιλτάτη, ἔχομεν ἐν τῇ καρδίᾳ τὴν εἰκόνα σου. Ἡ εἰκὼν σου θὰ ἀναμνησκῇ ἡμᾶς τὰς ἀρετάς, ὅφ' ὧν ἐκοσμεῖσο. Εἰλικρινὴς καὶ πιστὴ, ἦσο τὸ πρότυπον εἰς τὰς φίλας σου, καὶ παράδειγμα σώφρονος καὶ ἐπιμελοῦς νεάνιδος.

Αἱ ἀρεταὶ σου αὐταὶ θὰ μείνωσιν ἀνεξάλειπτοι ἐκ τῆς μνήμης τῶν φίλων σου, ἐπαυξάνουσαι τὸ ἄλγος ὅπερ πληγόνει τὴν καρδίαν μας ἐπὶ τῷ θανάτῳ σου, καὶ εἰς ταύτας ἀφορώσα καὶ ἡ τὰς γραμμάς ταύτας χαράξασα πρὸς μνήμην αἰωνίαν λίαν πεφιλημένη φίλη σου θὰ προσπαθῇ νὰ σὲ ἔχῃ ὑπογραμμόν, ὅσον τὸ ἐπ' αὐτῇ, ἐν τῷ προσκαίρῳ τούτῳ βίῳ, μέχρις ὅτου φθάσῃ τὸ πεπρωμένον τέλος καὶ ἔλθῃ καὶ αὐτὴ νὰ ἀναπαυθῇ πλησίον σου. * *

ΔΙΣΤΙΧΑ ΕΡΩΤΙΚΑ

Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνά, ἡ γῆ καὶ ἡ ἀκουμένη¹, τοῦ μαρτυροῦν γιὰ λόγου σου πῶχου καρδίαν καμένην. Ἡ θάλασσα καὶ τὰ βουνά χαίρουνται τὸν ἀστέραν² καὶ ἐγὼ σὲ ὑστερεῦμαι νύκταν καὶ τὴν ἡμέραν. Τὴν θάλασσαν τὴν ἔταξα μανθῆλιν κιντημένον. νὰ φέρῃ τὸ πουλλάκιμου καλὸ ταξιδημένον. Ἡ θάλασσα νην³, μάνα μου τοῦ κῦμμαν ἀδελφῆ μου καὶ τὰ ψαράκια τοῦ γιαιλοῦ εἶναι οἱ σύντροφοί μου. Ἄστρα ποῦ παραμιάνηται⁴ τὴν ἀποῦ⁵ εἰς τὰ μάτια θέλω νὰ μὲ τὴν φέρετε νὰ μὴ γινῶ κουμμάτια. Τ' ἄστρα θὰ θάλω εἰς τὸ σινὴν⁶ νὰ σὲ τὰ φέρω ἐμπρός σου νὰ δούμουν ἂν ἡμοιάνουσιν⁷ τοῦ καμαρόφρουδος σου. Ἄστροπελέκι⁸ καὶ φουτιὰ νὰ πέση νὰ τὴν κἀψῃ ὅποιος ἠδῆ τὰ μάτια σου καὶ ἔν ἀναστενάξῃ. Ἄστροπελέκι θὰ γινῶ εἰς τὰ σύνεφα θὰ κάτσο καὶ ἂν ἀπαήσης⁹ ἄλλον υἱόν θὰ πέσο νὰ σὲ κἀψω. Γατάνιν ἔχω εἰς τὸν πληχτήν¹⁰ καὶ τσοῦχαν εἰς τὸν [ράφτην καὶ ἀποῦ εἰς τὴν ξινητιάν καὶ καρτεροῦτον νὰ ἄρῃ. Καὶ ἂν τραγουδήσω πρέπει μου καὶ ἂν κλάψω δίκαιον ἔχω καὶ ἂν πιάσω πέτραν καὶ θαρθοῦ¹¹ καταδικιάν¹² δὲν ἔχω. Μάνα καὶ πῶς τὸν βέουμου¹³ τὸ πράσινον τὸ σάχου γιαιτι, καὶ τοῦ πουλλάκι μου ματάκια πλουμηστά¹⁴ ἔχει. Πουλίμου τὰ ματάκια σου φράγκηκουν ἀργαστήριον τριγῆρον γύρου μάλामαν εἰς τὴν μέσην τοῦ ζαφύριν.¹⁵ Ἐμπρός μας τὸν ἐβάλαμον τὸν οὐρανὸν μὲ τὰ ἄστρη τὴν Παρπαριάν¹⁶ μὲ τὰ σπαθιά τὴν πόλιν¹⁷ μὲ τὰ κάστρη. Ἐῦπνα ποῦ νὰ μὲ φέρουσε νεκρὸν εἰς τὴν γειτονιά σου. καὶ νὰ μὲ σαθανώσωσιν μὲ τὸ πουκάμισον σου. Ἐῦπνα διαμάντιν καὶ ρουμπίν καὶ ἀφρὲ τοῦ μαλαμάτου. καὶ ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ τοῦ παραπονεμάτου. Λουλούδια καὶ τραντάφυλλα καὶ ἄνθη τοῦ παραδείσου ἡσύναξεν ἡ ἔρωτας καὶ ἔκαμεν τοῦ κουρμί σου.¹⁸ Ὅταν ἠγέννη¹⁹ ἡ σεισμός καὶ ἔπεσαν ἡ καμάρης²⁰. τότε σ' ἀπάησα²¹ καὶ ἠδῶ²² μὲ φούος²³ μὲ τρομάρης. Ὡς πρέπει ἄνου εἰς τοῦ σινίν τοῦ γάσικουν κουλλοῦριν ἔτζια σοὶ πρέπει μάτιαμου ἡμαύρη ἄλλαιά²⁴ εἰς τὴν μοῦρην.

1) Οἰκουμένη· 2) ἀστέρα· 3) ἡ θάλασσα ἡ νην = ἦναι· 4) παραμιάνηται· 5) τὴν ἀγαπῶ· 6) Σινίν = τράπεζα ἐκ χαλκοῦ· 7) ἂν ἡμοιάσωσιν· 8) κεραυνός· 9) ἀγαπήσης· 10) εἰς τὸν πλέκτον· 11) θαρθῶ· 12) καταδικήν· 13) ὀρέγομαι· 14) χρωματιστά· 15) ζαφύρι = μαργαριτάρι· 16) Τὴν Βαρβαριάν· 17) ἐννοεῖ τὴν Κωνσταντινὴν· 18) σῶμά του· 19) ἐγένετο· 20) θολωταὶ οἰκίαι· 21) σὲ ἠγάπησα· 22) ἐγὼ· 23) φόβος· 24) ἐλαία·

Τραούδια καὶ ῥηνήματα¹ εἰς τοῦ νόχιν μου γραμμένα
 μετὰ τοῦ φειδοῦ² τὸν ἡμυαλόν³ εἶναι ζωγραφισμένα.

Τ' ἀγγελικόν σου τοῦ κουρμίν ῥηνήματα ἔν θέλει.
 γιὰτί σοί τοῦ πηνήσασιν ἀποῦ θειοῦ ἀγγέλλοι.

Στέλοσσι χηρητίσματα τέσσερα πουρτουκάλλια.
 γιά, νά μή στείλῃς τοῦ φηλίν χούρις τήν παρακάλλιαν.
 Πῶς θά σοί στείλου τοῦ φηλίν δίχως τήν παρακάλλιαν.
 νά πάγῃς νά τοῦ καυχησθῆς μέσα εἰς τὰ παλληκάρια.

Δός μοι τοῦ πρέ τοῦ φηλίν ἡδῶ ἔν⁴ τοῦ καυκούμου.⁵
 μηδὲ παπᾶν πνευματικόν τὸ ἐξημολογοῦμαι.

Ἡ μάνα ποῦ μ' ἐγέννησεν ἔφρησεν⁶ μη κατάραν.
 μὴν δίω τοῦ φιλάκην μου, νά πάρουν τήν γλυκάδαν.

Ἰπῆγα νά ξηγουρητοῦ⁷ σ' ἕναν φραγκουπατέραν.⁸
 καὶ εἶπην μου πῶς ἐφίλησα τήν κόρην καὶ τήν μάναν.

Τοῦ μήλου⁹ ἀποῦ μ' ἔστειλῃς ἤτουνε δαγκαμένον.
 κὴ μέσα εἰς τήν δαγκαματιάν εἶχην φιλίν κρυμμένον.

Ἡ ἀάπησος ῥτεν, καὶ ἤρην με ἀπὸ τοῦ παναθοῦριν¹⁰
 μέσα ἡ καρτιάμου γήμησιν¹¹ μάλαμαν κὴ ζαφῶριν.

Εἰς τ' ἄλπουρου¹² τοῦ καραδιοῦ σ' ἔχου ζουγραφησμένην
 κὴ ὅταν γυρήσου κὴ σοί δοῦ ἡ νοῦς μου' κετ πουμένην.

Ψιλουτρυχίζου¹³ τοῦ νηρόν καὶ ἐκεῖνου καραγόννει.¹⁴
 παίρου τῆς κόρης τοῦ φιλίν κὴ ἡ μάνα καμαρόνει.

Ψιλουτρυχίζου τοῦ νηρόν καὶ ἐκεῖνου καντυλίζει.
 παίρου τῆς κόρης τοῦ φιλίν κὴ μάνα μουρμουρίζει.

Τραούδιση πουλλάκινμου ν' ἀκούσου τήν λαλλάν σου.
 νά πιταχτοῦ σάν Πέρτικα ν' αμποῦ εἰς τήν ἀγκαλλιάν σου.

Νᾶξα τὸν νήλιον ἄλουου¹⁵ καὶ τ' ἄστρα καθαλλάρην.
 κὴ τοῦ φηγγάριν σούντροφουν ν' σ' ἔρχουμουν τὸ βράδου.

Ἦ οὐρανὲ πατέρα μου κὴ ν' ἡλίε¹⁶ θαυμαστέμου.
 ὅσάν τήν ἀάπην σου γλυκειάν ἔν ἔκαμα πουτέ μου.

Τοῦ οὐρανοῦ τοῦ ψήλωμαν τῆς θάλασσας τοῦ βάθους.
 τῆς γῆς τὰ χαμιλώματα ἔχ' ἡ ἀάπη πάθους.

Τ' ἄστρη δὲν ἔχουν μητηρημόν κὴ ἡδῶ θά τὰ μητηρήσου.
 γιά νά μὲ λέουν ῥμιστικόν ὅπου κὴ ἂν ἀαπήσου.

Ἡ ἔρωτας μὴ ἡπάντηξιν¹⁷ κὴ νοῦς μου τὸν ἡρώτα.
 ἐφειτεινέ μου λουῖσμέ¹⁸ ποῦ ὄσον κὴ ἔν ἤσου πρῶτα.

ΑἸ ῥητεινέ μου λουῖσμέ νά σ' εἶχ' ἀποῦ τὰ πρῶτα.
 ἔκαμα σίδερον καρδιάν κὴ μαρμαρίνια νεμάτα.

Τὸ ἀγδόνιν¹⁹ τῆς ἀνατολῆς κὴ τοῦ πουλίν τῆς δύσης.
 ἔρχοντην κὴ σοι κοιλαδοῦν πουλίν μου νά ξυπηήσης.

Εἰς τὸν οὐρανόν θά νά ἀνηβοῦ νά διπλουθοῦ²⁰ νά κάτσου.
 νά πιάσω πῆνναν κὴ χαρτίν τὰ κάλλησου νά γράψου.

Εἰς τὸν οὐρανόν κὴ ἂν κάθησι εἰς τὰ νέφη καὶ ἂν κοιμάση.
 κὴ νήλλιου²¹ ἀχτίνα κὴ ἂν γινῆς πάλι δική μου θᾶση.

Ἄστρουμητηρτίτης²² θά γινῶ τ' ἄστρα θὲ νά μητηρῆσου.
 ναῦρον τ' ἄστρου τῆς ἀαποῦ κὴ τὰ ἄλλα νά τὰ σβῶνοι.

Ἄάπη ἔν εἴνην δηντρῶν²³ μὴν' καρπός νά ππέση.
 μόνεἴνην βάτους²⁴ κὴ κλαδιά κὴ ὀλοῖς²⁵ τὸν ποῦ μπερδεῦση

Ἄάπη ὅταν φυτρουθῆ ἔν ἔχει πλὸν φερμάνιν.
 μὴν' καδῆν βάλλει εἰς τὸν νοῦν μὴν' πασσα φερμάνιν.

Ἄάπη εἴνην δῆμονας κὴ ἀθρώπους δημουίννει.
 τοῦς φρένιμους κάμνει λουλώς κὴ τοῦς λουλώς σουρκίνι²⁶

Ἄάπην μαῦרון ἔρωταν. Ὁ ποῦαμουν τὰ δυώμας.
 ὅποιοι μᾶς ἀποχούριση νά λάβῃ τὸν καμόν μας.

Ἄάπη εἴνην δῆμονας κὴ πλάνους τοῦ θανάτου.
 ὄνας φυτρώση εἰς τήν καρδιάν ρίζόνει χᾶν τοῦς βάτους.

1) ἐπάινους· 2) ὄφως· 3) μυελόν· 4) δὲν· 5) καυχῶμαι· 6) ἄφρησε
 7) ἐξομολογηθῶ· 8) Δυτικὸν ἱερέα· 9) μήλον· 10) παράθυρον· 11) ἐ-
 πληρώθη· 12) ἱστόν· 13) κοσμινίζω τὸ νηρόν· 14) παγόνει· 15) ἄλογον·
 16) ἤλιε· 17) ἀπήνησεν· 18) λογισμέ· 19) ἀγδόν· 20) διπλωθῶ·
 21) ἡλίου· 22) ὁ μετρῶν τοὺς ἀστέρας· 23) δένδρον· 24) βάτος·
 25) ἀλοῖμονον· 26) ἐξορία·

Μέσα εἰς τὰ χέννια καίουμουν καὶ εἰς τήν φουτιάν
 [μαργόννου.
 ὄξου εἰς τὸν νήλιον βρέχουμουν κὴ εἰς τὴ βρουχῆν ζη-
 [γνόν²⁷

Σάν τύρανους μὴ τυρανεῖς κὴ σάν κριτῆς μὲ κρίνεις.
 τήν λευτεριάν μου, σὲ ζητῶ κὴ σὺ ἔν μου τήν δίννεις.

Ἐν Πειραιεῖ Τουλῆν τελευτῶντι 1881.*

Ν. ΠΕΤΡΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἀλβέρτου Δυμόν: Οἱ Βούλγαροι· ἐκ τοῦ γαλλικοῦ. Τύ-
 ποις Ἐνώσεως. 48^{ov} Σελ. 74.

— Ὁ Τιμόθεος καὶ ὁ Φιλήμων, ἱστορία διδύμων χρι-
 στιανῶν, ἠθικὸν διήγημα πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν
 σχολείων ὑπὸ Χριστοφύρου Σμίδ. Ἐκδόσις δευτέρα. Τύ-
 ποις Ἐνώσεως. 48^{ov} Σελ. 74

— Λόγος, ἀπαγγελοῦσθαι τῆ κη'. Ἰουνίου 1881, ἡμέρα
 τῶν ἐξετάσεων ἐν τῇ ἐν Ἀνδριανουπόλει ἑλληνικῇ Γυ-
 μνασίῳ, ὑπὸ Γεωργίου Παγίδα, Γυμνασιάρχου. Τύποις
 Ἐνώσεως. 8^{ov} Σελ 26.

— Γ. Ὅττερμάννου διευθυντοῦ τοῦ διδασκαλείου
 ἐν Ὀλδεμβούργῳ: Παιδαγωγικὴ ψυχολογία, μεταφρα-
 σθεῖσα ὑπὸ Γ. Α. Ἀποστολίδου καὶ Ι. Α. Βαρελά, διδα-
 κτόρων τῆς φιλοσοφίας, πρὸς χρῆσιν τῶν διδασκαλείων
 καὶ γυμνασίων. 8^{ov} Σελ. 118.

— Τὸ δισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τετὰς γραφὰς καὶ
 τήν φιλοσοφίαν ὑπὸ Ι. Α. Βαρελά, διδάκτορος τῆς φιλο-
 σοφίας καὶ καθηγητοῦ. 8^{ov} Σελ. 71.

— Γεωργίου Κουρτίου: Ἑλληνικῆς γραμματικῆς μέ-
 ρος Β'. Συντακτικόν, ἐξἑλληνισθὲν ἐκ τοῦ γερμανικοῦ πρὸς
 χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν σχολείων ὑπὸ Σταύρου Δελέ-
 κου, καθηγητοῦ. 8^{ov} Σελ. 134.

— Γραμματικὴ τῆς Γαλλικῆς γλώσσης πρὸς χρῆσιν
 τῶν ἑλληνικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων ὑπὸ Δούκα. Ἐγ-
 κρίσει τοῦ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας
 ἐκπαιδεύσεως ὑπουργεῖου. Ἐκδόσις τετάρτη, ἀναθεωρη-
 μένη, ἐπιδιορθωμένη καὶ ἐπιρὴξήμενη. Μέρος Α'. Τεχνο-
 λογικόν καὶ Ἐτυμολογικόν. 8^{ov} Σελ. 96.

27) χιόνια.

*ΣΗΜ. Τὰ ἐρωτικὰ ταῦτα δίστιχα τὰ τέως ἀδημοσίευτα λαβόντες
 παρὰ φίλου ἡμῶν ἐκ Λειψοῦ τῆς μικρᾶς Ἀσίας (ἦτοι τῆς ἀρχαίας
 Καρμυλησοῦ, πόλεως ἐν Λυκίᾳ) (ἴδε Στράβ. 14, 665) παράγωμεν εἰς
 φῶς, διότι καὶ ὑπὸ γλωσσικῆν ἔσποιν διαχειρίζουσι τὸ διάφορον—

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἡ συνδρομὴ εἶναι ἐτησίαι καὶ προπληρωτέαι:

Διὰ τὰς Ἀθήνας . . . . . ν. δρ. 10

Διὰ τὰς ἐπαρχίας . . . . . ν. δρ. 12

Διὰ τὸ ἐξωτερικόν . . . . . φράγ. 15